

**T.C.
ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK
ÖZELLİKLERİ ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ**

Ali Umut ÖZDAĞ

**Danışman
Dr. Öğretim Üyesi Şengül AKSAN**

ISPARTA - 2019

© 2019 [Ali Umut ÖZDAĞ]

TEZ ONAYI

AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK
ÖZELLİKLERİ ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ

Ali Umut ÖZDAĞ tarafından hazırlanan bu tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Üye Prof. Dr. Hikmet ORHAN
Süleyman Demirel Üniversitesi

Üye Dr. Öğr. Üyesi Halil SÜEL
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

İmza

Yukarıdaki Jüri kararı Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ..../..../.... tarih ve ...../..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Yusuf UÇAR
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANI

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak ve bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın hazırladığım bu tez çalışmasında;

Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

29/07/2019

Ali Umut ÖZDAĞ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	7
3. MATERYAL VE YÖNTEM	12
3.1. Araştırma Alanının Tanıtımı	13
3.2. Verilerin Elde Edilmesi.....	18
3.3. Verilerin Değerlendirilmesi	23
4. BULGULAR.....	25
4.1. Avcı Bilgileri, Avlak-Avcı Bilgileri ile Eğitim ve Meslek Durumu Raporu Alt Sekmesinde Bulunan Verilerin Değerlendirilmesi.....	25
4.1.1. Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağılımları	25
4.1.2. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımı.....	27
4.1.3. Avcıların meslek gruplarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı.....	29
4.2. Avlakların Avlanma Dönemlerine Göre Ava Açık-Kapalı Olma Durumu..	31
4.3. Avlak Kota Ve Avcı İzin Bilgileri ile Hayvan Türlerinin Alt Sekmesinde ki Verilerin Değerlendirilmesi.....	33
4.3.1. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri.....	33
4.3.2. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri.....	34
4.3.3. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri.....	37
4.3.4. Avlaklara göre toplam (2016-2017-2018) avlanma dönemlerine ait av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri.....	40
4.3.5. Hayvan türlerinin 2015-2016 av döneminde yerel ve genel avlanma yüzdeleri.....	43
4.3.6. Hayvan türlerinin 2016-2017 av döneminde yerel ve genel avlanma yüzdeleri.....	44
4.3.7. Hayvan türlerinin 2017-2018 av döneminde yerel ve genel avlanma yüzdeleri.....	46
4.3.8. Son 3 yıla ait (2016-2017-2018) hayvan türlerinin yerel ve genel avlanma yüzdeleri.....	47
4.4. Antalya İli Avlaklarında Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Kesilen Ceza Sayıları ve Sebepleri	49
4.5. Son 3 Av Yılına Göre (2015-2016,2016-2017,2017-2018) İller Bazında Pul Satışı ve Pul Gelirleri	50
4.5.1. İller bazında 2015-2016 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri.....	51
4.5.2. İller bazında 2016-2017 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri.....	52
4.5.3. İller bazında 2017-2018 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri.....	54
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	56
KAYNAKLAR	62

EKLER.....	65
EK A. İzin Belgesi	66
ÖZGEÇMİŞ	67

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK ÖZELLİKLERİ ANTALYA İLİ ÖRNEĞİ

Ali Umut ÖZDAĞ

**Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı**

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN

Çalışmamıza konu olan Av Yönetim Bilgi Sisteminde Av, Avcı ve Avlak özellikleri incelenmesi amaçlanmıştır. Materyal olarak Doğa Koruma ve Milli parklar 6. Bölge Müdürlüğü, Antalya Şube Müdürlüğü AVBİS’den elde edilen veriler SPSS 17.00 paket programında değerlendirilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, avcılarının eğitim durumları, meslek durumlarının aktiflik ve pasiflik ve eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımları istatistiksel olarak önemsiz bulunmuştur. Son üç yıla ait avlakhara ve hayvan türlerine yapılan Kruskal-Wallis testine göre avlanma yüzdeleri incelendiğinde istatistiksel olarak ($P < 0,05$) önemli bulunmuştur. Avcıların en fazla İbradı Devlet Avlağında avlandığı, en az ise Akseki Geriş Devlet Avlağı, Alanya Mahmutlar Demirtaş Devlet Avlağı, Oğuz Genel Avlağı, Kaş Kasaba Devlet Avlağı ve Kumluca Adrasan Devlet Avlaklarında avlandıkları görülmektedir. Avcıların av kuşları grubunda en fazla; Karatavuk, Kınalı Keklik, Kum keklığı, Öter ardıç ve Güvercin (Kaya güvercini) türlerini tercih ettikleri, Tahtalı, Üveyik, Bildircin, Çulluk, Sakarmeke ve Ördek türlerini ise daha az tercih ettikleri görülmüştür. Ayrıca en fazla cezanın “avlakharda avcılık belgesi olmadan avlanmaya” kesildiğı, en az cezanın ise “özellikleri MAK ca belirlenenlerin dışında güme kurulması ve bu gümelerde avlanılması” ndan kesilmiştir. Pul satışlarından elde edilen gelir en fazla İstanbul ve Antalya illeridir.

Anahtar Kelimeler: Av yönetimi bilgi sistemi, Av, Avcı, Avlak, Antalya

2019, 67 sayfa

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

CHARACTERISTICS OF HUNTER, HUNT AND HUNTING GROUND IN HUNT MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM: ANTALYA PROVINCE EXAMPLE

Ali Umut ÖZDAĞ

**Isparta University of Applied Sciences
The Institute of Graduate Education
Department of Forest Engineering**

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Şengül AKSAN

The aim of this study is to investigate the characteristics of hunting, hunter and hunting ground in hunting management information system. The data obtained from the 6th Regional Directorate of Nature Conservation and National Parks and AVBİS of Antalya Branch Office were evaluated in SPSS 17.00 package program.

According to the results of the analysis, the educational status of the hunters, the activity and passivity of the occupational status and the distribution of the educational status by districts were found statistically insignificant. According to the Kruskal-Wallis test on hunting grounds and animal species in the last three years, the percentage of hunting was statistically significant ($P < 0.05$). It is seen that the hunters were hunted in İbradı State Hunt for the most, and at least in the Akseki Geriş State Hunt, Alanya Mahmutlar Demirtaş State Hunt, Oğuz General Hunt, Kaş Town State Hunt and Kumluca Adrasan State Hunt. In hunters' hunting birds group; hunters mostly preferred Karatavuk, Kınalı Partridge, Sand partridge, Öter juniper and Pigeon (Rock pigeon) species and hunters preferred Tahtalı, Üveyik, Quılcın, Çulluk, Sakarmeke and Duck species less. Besides, what is mostly fined is ‘‘ hunting in hunting grounds without hunting document’’ while the least fined is ‘‘setting up hunting blind which hasn't features that Centarl Hunting Commision specified and hunting in these hunting blinds’’. The highest revenue from stamp sales is in İstanbul and Antalya.

Keywords: Hunt management information system, Hunter, Hunt, Hunting Ground, Antalya.

2019, 67 pages

TEŞEKKÜR

Tezimin yürütülmesinde desteğini ve emeğini hiçbir zaman esirgemeyen, karşılaştığım zorlukları bilgi ve tecrübesi ile aşmamda yardımcı olan tez danışmanım saygıdeğer Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN' a, veri analizleri aşamasında yardımlarını esirgemeyen sayın hocam SDÜ Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hikmet ORHAN' a desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Tezimde kullandığım verilerin temini konusunda desteklerini esirgemeyen ve her konuda yardımcı olan Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Av Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Av Yönetimi Dairesi Avcılık Hizmetleri Şube Müdürü Sayın Hakan AKDAĞ' a ve DKMP VI. Bölge Antalya Şube Müdürlüğü personeli 'ne

Çok kıymetli Öğr. Gör. Samet DİRLİK ve Asena KORKMAZ' a

Tezimin her aşamasında beni yalnız bırakmayan en zor anlarımda bana güç veren ve hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan sevgili eşim Orman Yüksek Mühendisi Şule ÖZDAĞ' a, tüm hayatım boyunca bana olan inançlarını hiç kaybetmeyen, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, bana güç veren ve ne olursa olsun her daim arkamda olan aileme sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Ali Umut ÖZDAĞ
ISPARTA, 2019

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 3.1. Araştırma aşamaları	12
Şekil 3.2. Antalya ili fiziki haritası	13
Şekil 3.3. Arazi varlığının kullanım biçimlerine göre dağılımı.....	14
Şekil 3.4. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 6. Bölge Müdürlüğü Antalya avlak haritası.....	17
Şekil 3.5. AVBİS ana sayfası.....	19
Şekil 3.6. AVBİS işlemleri sayfası	19
Şekil 3.7. AVBİS avlak işlemleri sayfası.....	20
Şekil 3.8. AVBİS dernek bayii işlemleri.....	20
Şekil 3.9. AVBİS kabahatler kanunu bölümü.....	20
Şekil 3.10. AVBİS pul satış işlemleri	21
Şekil 3.11. AVBİS raporlar bölümü.....	22
Şekil 3.12. AVBİS raporlar genel bölümü	23
Şekil 4.1. Avcıların eğitim durumlarına göre faal durumları.....	26
Şekil 4.2. Avcıların mesleklerine göre faal durumları	29
Şekil A.1. İzin isteği (AVBİS veri).....	66

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 3.1. Yıllık nüfus artışı	14
Çizelge 3.2. Antalya ili yaban hayatı geliştirme sahası	18
Çizelge 4.1. Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı	26
Çizelge 4.2. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımı	28
Çizelge 4.3. Avcıların meslek durumlarına göre aktif-pasiflik dağılımı	30
Çizelge 4.4. Avlakların avlanma dönemlerine göre ava açık-kapalı olma durumu	32
Çizelge 4.5. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri	33
Çizelge 4.6. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel avlanma yüzdesi.....	35
Çizelge 4.7. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve genel avlanma yüzdesi	36
Çizelge 4.8. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel avlanma yüzdesi	38
Çizelge 4.9. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve genel avlanma yüzdesi	39
Çizelge 4.10. Avlaklara göre toplam (2016-2017-2018) avlanma dönemlerine ait av miktarı ve yerel avlanma yüzdeleri	41
Çizelge 4.11. Avlaklara göre toplam (2016-2017-2018) avlanma dönemlerine ait av miktarı ve genel avlanma yüzdeleri	42
Çizelge 4.12. Hayvan türlerinin 2015-2016 av döneminde yerel avlama yüzdeleri	43
Çizelge 4.13. Hayvan türlerinin 2015-2016 av döneminde genel avlama yüzdeleri	44
Çizelge 4.14. Hayvan türlerinin 2016-2017 av döneminde yerel avlama yüzdeleri	45
Çizelge 4.15. Hayvan türlerinin 2016-2017 av döneminde genel avlama yüzdeleri	45
Çizelge 4.16. Hayvan türlerinin 2017-2018 av döneminde yerel avlama yüzdeleri	46
Çizelge 4.17. Hayvan türlerinin 2017-2018 av döneminde genel avlama yüzdeleri	47
Çizelge 4.18. Son üç yıla ait (2016-2017-2018) hayvan türlerinin yerel avlanma yüzdeleri.....	48
Çizelge 4.19. Son üç yıla ait (2016-2017-2018) hayvan türlerinin genel avlanma yüzdeleri	48
Çizelge 4.20. Antalya ili avlaklarında avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Kesilen Ceza Sayıları ve Sebepleri	49
Çizelge 4.21. Antalya ili avlaklarında av yıllarına göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) kesilen cezaların ilçelere göre dağılımları.....	50
Çizelge 4.22. İller bazında 2015-2016 av yılına ait pul satışı ve gelirleri	51
Çizelge 4.23. İller bazında 2016-2017 av yılına ait pul satışı ve gelirleri	52
Çizelge 4.24. İller bazında 2017-2018 av yılına ait pul satışı ve gelirleri.....	54

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AVBİS	Avlak Bilgi Sistemi
DKMP	Doğa Koruma ve Milli Parklar
D.A.	Devlet avlağı
G.A.	Genel avlak
KAK	Kara Avcılığı Kanunu
MAK	Merkez Av Komisyonu
Ö.A.	Özel avlak
SPSS	Sosyal Bilimlerde İstatistik Paketi
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
YHGS	Yaban Hayatı Geliştirme Sahası

1. GİRİŞ

Geray 1998' e göre "Orman sayılamayacak kadar çok canlı türünü kapsayan, çok boyutlu fayda sağlayan, bunlara bağlı olarak tür ve gen kaynağı yönünden zengin, dünyamızdaki biokütle içerisindeki payı ve etkisi diğer kaynaklara göre büyük olan bir ekosistemdir." Av ve yaban hayatı kaynakları, orman ekosistemlerinin sürdürülebilirliği, biyolojik çeşitlilik ve gen kaynağı olarak büyük önem arz etmektedir.

Yaşam boyu tüm canlılar doğada bir uyum içinde varlıklarını sürdürmektedirler. İnsanların toplum olma çizgisindeki en önemli faktörlerden birisi; yaban hayvanlarını korumak, bunlardan yiyecek ve giyecek ihtiyacını karşılamaktır. Tarih öncesi devirlerde insanlar yaşadıkları bölgelerde buldukları kuvars, bazalt ve volkanik obsidyen taşlarından ilk av aletlerini yapmaya başlamışlardır (Keleş, 2014). İnsanlık tarihinin gelişmesi ile paralellik gösteren avcılık, insanların geçim kaynağı, Orta Çağ'da soylu ailelerin, hükümdarların ve kralların eğlencesi, Türklerin tarihinde önemli beslenme, eğlenme ve savaşa hazırlık aracı olmuş, günümüzde ise bir spor türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki, günümüz insanları yani avcılar avlanabilmek için kilometrelerce uzağa gerekirse yurt dışına yolculuk yapmaktadır. Medeniyet tarihinde avcı insanın rolü oldukça önemlidir. Avcılık içgüdüğü geçmişte vardı, şimdi var ve gelecekte de var olmaya devam edecektir (Özbay, 2006).

Yaban hayatı; bir ekosistemde doğal olarak bulunan veya alana sonradan gelen bitki, mantar, diğer organizmalar ve evcil olmayan hayvan topluluklarından meydana gelmektedir. Bu tanım doğrultusunda doğal yayılış alanlarındaki bütün canlılar ve yaşadığı ortamlar yaban hayatı unsuru olarak kabul edilmektedir (Usher,1986; Oğurlu, 2001).

Yaban hayatı yönetiminin temeli, doğal sürecin bozulmadan korunmasıdır. Türkiye doğal alanları, ormanları ve yaban hayatı türlerinin önemli bir kısmını koruyabilmiş nadir ülkelerden biridir. Ormanlar gibi yaban hayatı sahaları da ülkemizde önemli biyolojik üretim alanlarındandır. Başta av hayvanları, balık türleri ve su kuşları gibi birçok hayvan türüne ev sahipliği yapmaktadır. Fakat yaban hayatı sahalarındaki plansız, aşırı ve yasal olmayan avcılık hızla artmaktadır (Oğurlu, 1993). Dünyada ortaya çıkan çevre sorunlarına bağlı olarak bazı ülkelerde avcılık faaliyetlerinde ve

avcı sayısında azalma olurken, ülkemizde avcı sayısında hızlı bir artış gözlenmektedir. Söz konusu artış av ve yaban hayatı kaynakları üzerinde baskıya neden olmakta, popülasyonların korunması, geliştirilmesi ve yönetiminde sorunlar ortaya çıkarmaktadır (Iğlıcık vd., 2004). Ülkemizdeki avcılarının çoğunluğu yaygın olarak kaçak ve usulsüz avlanmaktadır.

İnsanoğlunun günümüze kadar uzanan süreçte avlanma her dönemde ilgisini çekmiştir. Dünyanın her yerinde, pek çok kişi avlanma etkinliğinde bulunmaktadır. Jose Ortega Y Gasset (1997)'de insanları mutlu kılan uğraşları avlanmak, dans etmek, yarışmak ve konuşmak olarak dört ana gruba ayrılmıştır. Maalesef geçmişte olduğu gibi günümüzde de avcılık, bir canlıyı öldürmenin diğer canlıya haz verdiği durum olarak karşımıza çıkmaktadır (Keleş, 2014).

Avcılığın sürdürülebilirliğini sağlamak için belli başlı önlemler alınmalıdır. Bunların başında av hayvanlarının üreme mevsimlerinin iyi bilinmesi ve bu dönemlerde av yasaklarına uyulması gerekmektedir. Aynı zamanda avcılara avcılık ile ilgili eğitimler verilmelidir. Avcılara ilk kez 2005 yılında av hayvanlarını daha iyi tanınması ve bilinçli avcılık yapmalarını sağlamak amacıyla avcılık kursları açılmıştır. Ancak açılan kurslara avcılık tezkeresi olan avcılar katılmıştır. Akbaba, 2001 tarafından yaptığı araştırma çalışmasında, bu kurslara katılmayan, “yasak avlanan avcılar” tehlike unsuru olmaya devam ettiğini belirtmektedir. Av ve yaban hayatının neslinin devamını ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, yaban hayvanlarının doğal yaşam alanları ile birlikte korunması, geliştirilmeleri, avlanmalarının kontrol altına alınması, avcılığın düzenlenmesi ve av kaynaklarının milli ekonomi açısından fayda sağlayacak şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Av, toplumların farklı tarihi, kültürel ve hukuksal şartları gereği yöre ve bölgelere gelişen bir olgudur. Avcılık, dinlenme, eğlenme, doğayı yaşama ve doğa korumaya aktif katılım gibi hususlar, sanayi toplumunda avın ve avcılığın modern anlamda dışı vurumu olarak tanımlanabilmektedir (Kızıroğlu vd., 2010). Doğada özgürce yaşayan hayvanların canlı veya cansız ele geçirilmesi anlamına gelen avcılık, insanoğlunun hemen her dönemde ilgisini çekmiştir. Gerek DKMP gerekse Sivil toplum kuruluşlarının (STK) tarafından toplumun bilinçlendirilmesiyle avcılık etkinliği; doğayla bütünleşme, rekreasyon, bilgi edinme, toplumsal dayanışma, kültür ve ahlak

içeriği yönünden diğer dönemlere göre daha gelişmiş durumdadır (Şafak vd., 2010; Iğircık, 2001).

Ülkemizde avcılık, 1937 yılından 2003 yılına kadar 3167 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu hükümleri çerçevesinde her yıl en az bir defa toplanan Merkez Av Komisyonunun (MAK) yaptığı düzenlemeler ve aldığı kararlar doğrultusunda yürütülmüştür. 2003 yılında yürürlüğe giren 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu da avcılık faaliyetlerinin yapılmasını MAK kararlarına bırakmış ancak 3167 sayılı kanundan farklı olarak avlakların tesis edilmesi, avcılığın etüt ve envanter verilerine istinaden hazırlanan avlanma planları doğrultusunda yapılmasına karar verilmiştir (DKMP, 2009). 4915 sayılı KAK'ın kısaca amacı, av ve yaban hayatını doğal yaşam ortamlarıyla korumak ve geliştirmek, avlanmalarını kontrol altına almak, düzenlemek ve gelecek nesillere taşımaktır (Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu, 2009). Avlanma etkinliği 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununda (KAK) “avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi ifade etmektedir” şeklinde tanımlanmıştır. Aynı kanunda avcı ise “avcılık belgesine sahip olan kişi” olarak tanımlanmıştır.

4915 sayılı KAK sayesinde avlakların oluşturulması ve avcılığın avlanma planlarını kontrollü bir şekilde yapabilmesi sağlanmıştır (Iğircık vd., 2008). Kanunun öngördüğü diğer kurum ve kuruluşlardan seçilen temsilcilerin katılımıyla MAK oluşturulmakta ayrıca illerde vali veya vali yardımcısı başkanlığınca kanunda belirtilen kurum ve kuruluşlardan seçilen temsilcilerin katılımıyla “İl Av Komisyonu” oluşturulmaktadır. İl Av Komisyonu yılda en az bir kez toplanmaktadır (Mol, 2006). İl av komisyon kararları ile komisyona sunulan belgeleri inceleyen ve 4915 sayılı KAK'un verdiği yetkiler doğrultusunda MAK tarafından;

- Avlanma süreleri, limitleri, yasaklanan sahalar, türler ve avlanma günleri,
- Yasaklanan avlanma araç ve gereçleri, yasak avlanma usulleri,
- Avlanan av hayvanlarının taşınması ve etlerin değerlendirilmesi ile tüfeklerin taşınması,
- Koruma altına alınan av hayvanları,
- MAK tarafından avına izin verilen sürelerde izin verilen av hayvanları,

- Avlanmanın yasaklandığı sahalar, şeklinde kararlar alınmaktadır (MAK, 2014).

Ülkemizde bulunan 761 yaban hayvanı türünden 150'si memeli, 481'i kuş, 130'u sürüngendir. Bu yaban hayvanı türlerinden 121 memeli, 378 kuş ve 130 sürüngen olmak üzere toplam 629 tür, Orman ve Tarım Bakanlığı tarafından koruma altına alınmıştır (DKMP, 2015). Bir avcı, belirli sürede ve belirli kotada, gün doğumundan bir saat önce ve gün batımından bir saat sonraki zaman aralığında avlanabilmektedir. Avlanma zamanı 3167 sayılı yasanın 4. maddesinde belli edilen zamanlarda avlanabilen hayvanlar için tespit edilmiştir. Bu maddeye göre belli zamanlarda avlanabilen hayvanların Nisan-Temmuz ayları arasında avlanması yasaklanmıştır.

Av ve Yaban Hayatı (AYH)'nın yerli ve yabancı avcılarının kullanımına sunulması, bu kaynakların turistik yönden değerlendirilmesi ve milli ekonomiye katkıda bulunmasını sağlayan etkinliklerden biri de av turizmidir. Av turizmi için av hayvanlarının sayısı ve tür çeşitliliği bakımından türün devamı ve genetik çeşitliliğe olanak sağlayacak şekilde çok sayıda olması gerekmektedir. Büyük memeli av hayvanlarının avına, av turizmi kapsamında Orman ve Tarım Bakanlığından izin alınmaktadır. 2018-2019 Av yılı (1 Nisan 2018- 31 Mart 2019) av turizmi uygulama talimatı doğrultusunda yer alan büyük memeli av hayvanı türleri: Yaban keçisi (*Capra aegagrus erxleben*), Çengel boynuzlu dağ keçisi (*Rupicapra rupicapra asiatica*), Kızıl geyik (*Cervus elaphus*), Ceylan (*Gazella marica*), Anadolu yaban koyunu (*Ovis gmelinii anatolica*), Karaca (*Capreolus capreolus*), Yaban domuzu (*Sus scrofa*), Melez yaban keçisi (*Hybrid ibex*), Tilki (*Vulpes vulpes*), Çakal (*Canis aureus*), olarak belirlenmiştir (Anonim, 2019a).

Av turizmi kapsamında yer alan kuş türleri; bıldırcın (*Coturnix coturnix*), üveyik (*Streptopelia turtur*), kum keklığı (*Ammoperdix griseogularis*), kınalı keklık (*Alectoris chukar*), çil keklık (*Perdix perdix*), sakarmeke (*Fulica atra*), sakarca (*Anser albifrons*), yeşilbaş (*Anas platyrhynchos*), boz ördek (*Anas strepera*), fiyu (*Anas penelope*), çamurcun (*Anas crecca*), macar ördeği (*Netta rufina*), tepeli patka (*Aythya fuligula*), kıkuyruk (*Anas acuta*), elmabaş patka (*Aythya ferina*), çıkırıkçın (*Anas querquedula*), suçulluğu (*Gallinago gallinago*), kaya güvercini (*Columba livia*) tahtalı (*Columba palumbus*), karatavuk (*Turdus merula*), öter ardıç (*Turdus philomelo*), çulluk (*Scolopax rusticola*), alakarga (*Garrulus glandarius*), küçük karga

(*Coloeus monedula*), ekin kargası (*Corvus frugilegus*), leş kargası (*Corvus corone pallescens*) ve saksığan (*Pica pica*)'dır (DKMP, 2015).

4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununun 2. maddesinin 4. bendinde av hayvanı tanımı “*Bu kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları ifade eder*” şeklindedir. Medeni Kanunumuz ise av hayvanlarını sahipsiz şeyler şeklinde tanımlamaktadır. Sahipsiz taşınır mallarla ilgili genel hüküm Medeni Kanunun 767. maddesine göre; “*Sahipsiz bir taşınırı malik olmak iradesiyle zilyetliğine geçiren kimse, onun maliki olur.*” diyerek av hayvanlarının taşınır kamu mallarından olduğunu ifade etmiştir.

Av ve yaban hayvanları hizmet ve orta malı sayılmayacaklarından ve bunların hiçbir kimseye ait olamadıkları kabul edildiğinden, “*av hayvanı üzerindeki mülkiyet hakkı nasıl kazanılacaktır?*” sorusu akla gelmektedir. Bu sorunun cevabı Medeni Kanunun 715. maddesinde bulunmaktadır. Bu maddeye göre; sahipsiz bir malı ele geçiren kimse ona malik olur. Bu mülkiyet hakkının doğrudan kazanılması yollarından birisidir. “Av üzerindeki mülkiyet hakkını bu şekilde ele geçiren kimse mülkiyet hakkının sağladığı bütün yetkilere sahip olmakta, onu dilediği gibi kullanabilmekte, semerelerinden faydalanabilmekte ve üzerinde dilediği tasarrufta bulunabilmektedir” (Ayanoğlu, 2002). Yasal sınırlar içinde bir hayvanı ele geçiren kişi artık o hayvanın mülkiyetini kazanmış olmakta, hayvanı dilediği gibi kullanabilmekte ve etinden, postundan vb. yerlerinden yararlanabilmektedir. Bunların yanı sıra içini doldurup hatıra olarak dahi saklayabilmektedir.

Av hayvanı ile yaban hayvanı kavramları arasındaki fark değerlendirildiğinde; 4915 sayılı Kara Avcılığı kanununun 2. maddesinde verilen tanımına göre, sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri yaban hayvanı olarak tanımlanmıştır. Av hayvanı ise her av hayvanı yaban hayvanı olabilmesine rağmen, her yaban hayvanı av hayvanı olarak nitelendirilmemektedir. Yaban hayvanı daha geniş bir topluluk belirtilmektedir. Av hayvanları yaban hayvanlar olmakla birlikte bazı özel avlaklarda insan etkisine maruz kalmış kısmen insana alışmış yaban hayvanları da avlanılmaktadır. Örneğin kınalı keklik sahaya bırakıldığında insana yakın bulunmakta ve avı kolay olduğu için avcıya avlanma zevki vermemektedir.

Avcı; “avlanmayı seven veya avı kendisine iş edinen kimse” şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle, avlanma eylemini gerçekleştiren kişi olarak tanımlanmaktadır. 3167 sayılı yasaya göre bir kimsenin avcı sıfatını kazanabilmesi için silah taşıma yetkisine sahip olması yeterli olmaktadır.

4915 sayılı kanunda yer alan avcı ve avcılık belgesi;

“Avcı: Avcılık belgesine sahip olan kişi,”

“Avcılık belgesi: On sekiz yaşını doldurmuş, silâh taşıma ehliyetine sahip, bu Kanuna göre avcılık belgesi almaya engel hali bulunmayan, avcılık ve av yaban hayatı ile ilgili eğitim almış ve sınavda başarılı olmuş kişilere başvuruları halinde verilen belge,” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlar doğrultusunda avcı; on sekiz yaşını doldurmuş, silâh taşıma ehliyetine sahip, bu kanuna göre avcılık belgesi almaya engel hali bulunmayan, avcılık ve av yaban hayatı ile ilgili eğitim almış ve sınavda başarılı olmuş kişilere başvuruları halinde verilen belgeye sahip olan kişi şeklinde tanımlanabilmektedir.

3167 Sayılı Kanuna göre “avlak; av hayvanlarının bulunduğu ve avlanma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yaşam alanı” olarak tanımlanmaktadır. Bu alan kara parçası olabileceği gibi deniz, göl, gölet, nehir, ırmak, dere vb. su ile kaplı alanlar da olabilmektedir.

Türkiye’de av ve yaban hayatı kaynaklarının korunması ve doğru kullanılması için geliştirilen AVBİS (Av Yönetim Bilgi Sistemi) 2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Başta milli parklar kurum yöneticilerinin daha sonra derneklerin ve avcılarının; av, avcı ve avlalara yönelik bütün bilgileri bünyesinde barındıran şifre ile giriş yapılabilen bütün kurum yöneticileri, dernek yöneticileri ve avcılarının ulaşabileceği online bir sistemdir.

Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) nin içerdiği bilgiler sayesinde Antalya ilinde av, avcı ve avlak bilgilerinin değerlendirilmesi, hangi avlaklarda hangi türlerin avlandığı, avlalara göre av hayvanı tercih sıralaması, avlak içerisinde avlanan hayvanlarda öncelik ve tercih sıralaması, hangi avlakta kaç avcının avlandığı gibi çeşitli veriler ışığında Antalya ilinde hangi avlakta hangi av hayvanı tercih edildiği belirlenecektir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Avcılık, yabani hayvanların tümünün vurulması değil; türün hayatta kalmasına şans verecek şekilde ve sayıda avlanmaktır. Kaçak ve bilinçsiz avcılıkta ise canlıya yaşama şansı verilmeden ve üreyecek birey bırakmadan hepsinin avlanması gerçekleştirilmektedir. Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) ile kaçak ve bilinçsiz avcılığın önlenmesi avlanan bireyler ve alanlar hakkında bilgi havuzu oluşturulması amaçlanmıştır. Avcı derneklerinde yaban hayvanlarının neslinin devam ettirilmesi için bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilmekte ve bu sayede gelecek nesillerinde yaban hayatı çeşitliliği görmesi sağlanmaktadır. Çalışmamıza konu olan Av Yönetim Bilgi Sisteminde Av, Avcı ve Avlak özellikleri incelenmesi amaçlanmıştır. Ancak bu araştırma çalışması bugüne kadar gerçekleştirilmiş bilimsel bir çalışma bulunmamaktadır. Bu açıdan bu araştırma çalışmasının önemi bir kat daha arttırmaktadır. Buna rağmen, çalışmamızın başlangıcından sonuçlandırılmasına kadar geçen süreçte konumuzla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup da yararlanılan bilimsel çalışmalar aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda öncelikle çalışmaya konu olan ve çalışma konusuyla ilgili literatüre sonra da dolaylı olarak çalışma konusuyla ilgili literatür özetine kronolojik sıraya uygun şekilde yer verilmiştir.

Şafak (2003), çalışmasında Türkiye'deki av turizmi etkinliklerinin değerlendirilmesinde avcılık, turizm ve av turizmi kavramları arasındaki ilişkisinden, av turizmi etkinliklerinin önemi ve yasal dayanağından, av turizmi etkinliklerini gerçekleştiren aracı kuruluşlardan ve av turizminin Türkiye ekonomisine olan katkısından bahsetmiştir. Ayrıca Türkiye'deki özel avlak işletmelerinin sayısının oldukça az olduğu ve bunun nedenleri arasında ise kuruluş yeri ve finansman temin edememeleri, özel avlak işletmelerinin kendi başlarına yurt dışından yabancı avcıyı avlaklarına avlanmak için davet edememeleri olduğunu savunmuştur.

Şafak (2004), yaptığı çalışmasında Türkiye'nin av ve yaban hayatı kaynakları bakımından oldukça büyük bir potansiyele sahip olduğunu, bu kaynakların yönetiminde ciddi sıkıntılar yaşandığı belirtmiştir.

Ege Bölgesindeki avcıları temsil etmek amacıyla 7 ilde avcılarla görüşülerek avlanma kartı olan avcılarının profilini belirlemek amacıyla yapılan diğer bir araştırmada ülkenin sağlıklı bir av ve yaban hayatı politikasının oluşturulup geliştirilmesi için buldukları

veriler arasında öncelikli olarak geçmiş yıllara nazaran av hayvanlarının çok azaldığına bunun yanında avcı sayısının çok fazla olduğuna dikkat çekilmiştir. Yine aynı çalışmada avcılarının eğitim seviyelerinin düşük olmadığına lise ve üzeri seviyede öğrenim gören avcılarının oranının % 36,24 olduğu görülmektedir. Avcılık eğitimi alan kişilerin eğitim düzeylerinin yüksek olması eğitim esnasında verilen derslerin idrak edilmesi ve anlaşılması açısından önemli rol oynadığı bunda eğitim başarısı açısından önemli olduğunun altını dikkatle çizmişlerdir (Ay vd., 2005).

Yapılan diğer bir araştırmada ise 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun uygulamasından kaynaklanan hukuksal sorunlara değinilmiştir (Ayanoglu, 2006). Bu sorunlardan birisi de avcılık belgesi konusunda tespit edilmiştir. Belli bir eğitim alınarak elde edilen bu belgenin geçerli olabilmesi için her sene bir miktar harcın yatırılması şart koşulmuş ancak, bu harçlar kısa zamanda yükseltilmiştir. Bunun sonucunda ise kaçak avlanmada artış olduğu belirtilmiştir. Yapılan baskılar sonucu harçlar bir miktar indirilmişse de sorunlar çözümlenememiştir.

Hafizoğulları (2006), tarafından yapılan çalışmada, Tekirdağ ilinde Kara Avcılığının yaban hayatı üzerindeki etkilerini ve avcılığın sosyo-ekonomik boyutlarını incelemiştir. Çalışmanın temel amacı yaban hayvanların yaşamını olumsuz etkileyen faktörlerin belirlenmesidir. Nüfus artışı yanında sanayileşmenin ve fabrika sayılarının artması sonucunda gerek tarım gerekse orman alanlarının azaldığı belirtilmiştir. Diğer yandan da ruhsatsız, kuraldışı ve aşırı avlanmalar sonucu yaban hayvanların popülasyon sayılarının azaldığı ve bazı türlerin neslinin tükendiği belirtilmektedir. Bu görüşten hareketle yaban hayatı açısından mevcut olumsuz etkilerin giderilmesine yönelik, tarım alanlarının bilinçli bir şekilde kullanılması ve arıtma tesisi olmayan fabrikalara yönelik gerekli tedbirlerin alınması belirtilmiştir.

Şafak (2006), Ege bölgesi avcı profili ve AYH yönetimindeki öncelikli sorunları 1999-2005 yılları arasında araştırmıştır. Araştırma; avcı, avcı derneği başkanları, köy muhtarları, kaynak yöneticileri ile yapılan görüşmelere, AYH toplantılarına ve literatür taramalarına dayanmaktadır. Ege bölgesi avcılarının sorunları; Avcıların avcı eğitimi almamış olmaları ve eğitim materyallerinin eksikliği, kuralsızlık ve kontrollerin yetersizliği, çatışma yönetimi anlayışının uygulanmaması, av ve yaban hayatı yaşama ortamlarına müdahale, çevre kirliliği, avlak yönetimi ve işletmeciliği

kavramının oturmaması, üretim ve salma konularındaki yetersizlikler, envanter ve planlama çalışmalarındaki yetersizlikler, iletişim ve eşgüdüm eksikliği, örgütlenme sorunları, avcı derneklerinin desteklenmesi ve yetki paylaşımı, ormancılık dışı sektörlerdeki ulusal ve uluslararası boyuttaki gelişmelerin olumsuz etkileri şeklinde sıralanmıştır. Sorunların ortadan kaldırılması için öncelikle arazi kullanımı planlamasının yapılması ve ekosistemlerin belirlenen işlevlerine uygun yönetilmesi çözümü önerilmiştir. AYH yönetimi ile ilgili kararlar; yönetim, üretim, pazarlama, finans, insan kaynakları, araştırma, geliştirme ve benzeri işletme işlevlerini içerecek şekilde ele alınmasının önemine dikkat çekilmiştir.

Oğurlu (2008), çalışmasında ülkemiz yaban hayatı kaynaklarının ekonomideki yerini, kaynak planlamaya olan ihtiyaçları, kaynak planlama yöntemi ve Türkiye'ye mahsus bir yaban hayatı yönetim plan modelinin nasıl oluşturulacağı konusunu irdelemiştir. Bunun sonucunda yaban hayatı sahalarının iyi planlanması halinde yaban hayatı kaynaklarının daha verimli hale gelebileceği ve bilimsel, rasyonel ve uygulanabilir bir yönetim plan modeli ortaya koymanın Ülkemiz yaban hayatı kaynaklarının planlama ve yönetimine büyük katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Denizli ilinde, av suçları konusunda resmi görevliler ve sivil toplum örgütlerinin yöneticilerinin fikirlerine danışılarak 52 kişi ile yüz yüze anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada insandaki avlanma içgüdüsünün kaynağı ve avcılığın sosyal yapısını gelişimine katkısı incelenmiş, aynı zamanda suç davranışlarının kaynağına inilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda avcılarının eğitimsiz ve bilinçsiz oldukları bilgisine ulaşılmıştır. Ankete katılanların %23,1 çevrelerinde bulunan kişilerin tecrübelerinden faydalandıklarını, %17,3'ü de bu suçları işleme konusunda teşvik edildiklerini söylemişlerdir. Kaynağın kullanıcısı olan yaban hayatını koruması gereken avcılarının, av suçları konusunda kayıtsız kaldıkları sonucuna varılmıştır. Av ve yaban hayatının denetimsiz ve kontrolsüz kaldığı, bunun sonucunda yasadışı avlanmada artış olduğu ortaya çıktığı belirlenmiştir (Elmas, 2008).

Güneş (2009), yaptığı çalışmada av ve yaban hayatı kaynaklarına karşı işlenen ve Kara Avcılığı kanunda öngörülen suçları, kabahatleri ve failerin takibinde ortaya çıkan sorunları araştırmıştır. Yapılan çalışmada 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda yer alan kabahatler ve idari yaptırımlar; koruma altına alınan yaban hayvanlarının

avlaması, koruma altında olmayan yaban hayvanlarının avlanma yasağı süresince avlanması, belirlenen miktardan fazla avlanma, izinsiz avlanma, avcılık belgesi almadan veya yanında bulundurmadan avlanma, avlanma izni olmadan avlanma vb. şekilde ortaya konulmuştur. Aynı zamanda kaynakların korunması hususunda ortaya çıkan sorunlara karşı çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır.

Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu (2009), av ve avcılığa dair ülkemizin zayıf durumda olduğunu ve bu durumu iyileştirmek amacıyla Merkezi Av Komisyonunun kurulduğunu ve bu komisyonun her yıl Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesinde toplanarak gelecek av sezonu için belirleyici kararlar aldığını belirtilmiştir.

Kara Avcılığı yasaklarının çiğnenmesi ile ilgili yapılan çalışmada; literatür taraması, internet üzerinden araştırma, avcı lokallerinden bilgi toplama ve etkinliklerine katılma, dernek görevlisi ileri gelen avcılarla, jandarma yetkilileriyle ve ormancılarla ayrı ayrı resmî görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu görüşmeler sonucunda; avcılarının dayanışma içinde yaşayan ve tabiatı seven insanlar olduğu ortaya çıkmıştır. Avcıların hemen hemen hepsi adeta tek bir ağızdan, avcılığın boş zamanlarını değerlendirmekten ziyade bir tutku olduğunu ifade etmişlerdir. Bulguların ışığında bu hipotez onanmamış, aksine yanlış çıkmıştır. Avcılar, yeni yasa uyarınca yüklü meblâğlara ulaşan idarî para cezalarını, çok önemseydiği sonucuna varılmıştır (Çaya, 2010).

Yıldızbakan ve Keleş (2011), gerçekleştirdikleri çalışmada dünyada avcılık tarihi ve hukukunun tarihsel gelişimi ile Türkiye'deki avcılık ve av turizmi ile ilgili hukuksal ve tarihsel gelişimi ele almışlar ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahalarını (YHGS) müstakil bir yönetim ile yönetilmesi gerektiği, bu alanlardan elde edilen gelirin büyük kısmının, ilgili sahaların devamlılığının sağlanmasında kullanılması gerektiği ve son olarak da YHGS envanter, işletme planları, mastır planları ve bu alanlarının izlenme sisteminin oluşturulması gerekliliğini ifade etmişlerdir.

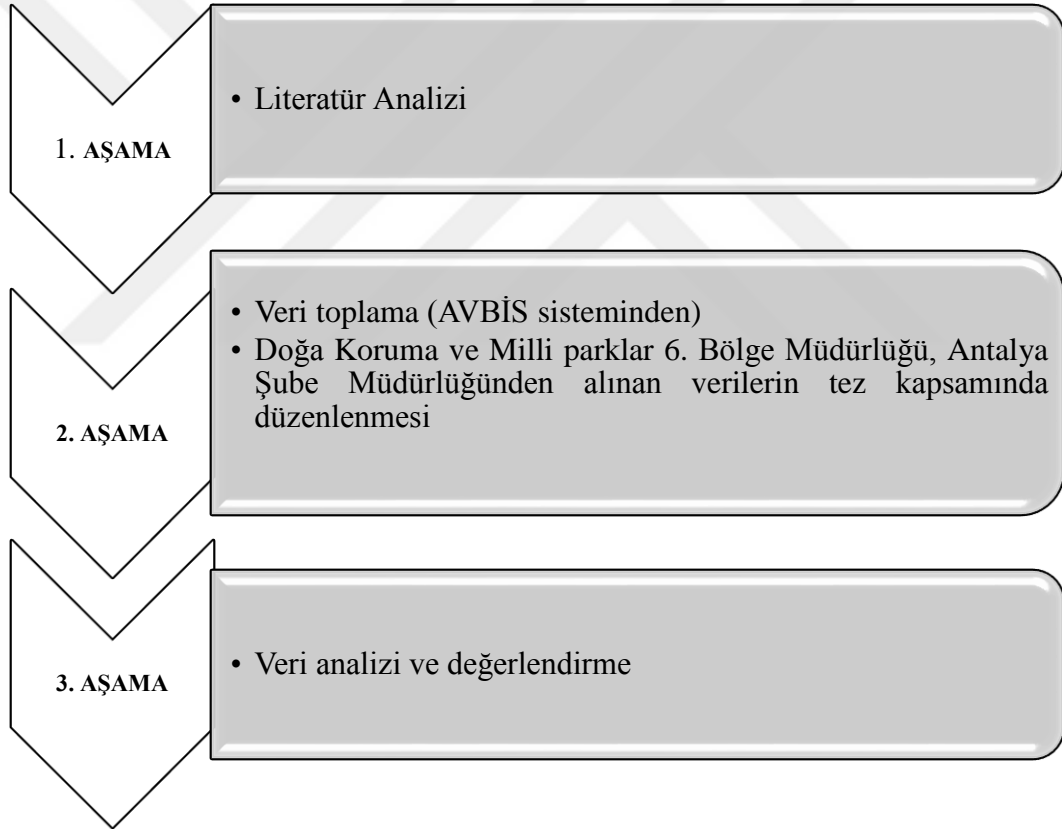
Av Yönetim Bilgi Sisteminde Av Dönemi Merkez Av Komisyonu (MAK) kararı ile genel ve devlet avlakları için belirlenen kotalar AVBİS'te yer almakta olup, yıllık avlanma kotası belirlenmeyen avlaklarda sisteme girilmektedir (DKMP, 2018). Av Yönetim Bilgi Sistemi 2012 yıldan buyana kullanılmak da olup, bu sistem ile ilgili akademik bir çalışma gerçekleştirilmemiştir. Bu tez çalışması bu konudaki eksiği

tamamlayacaktır. Ayrıca sistemin eksikleri ve ihtiyaç duyulan sekmeleri belirleyerek sistemin doğru değerlendirme yapmasına imkân sağlayacaktır. AVBİS sistemi sayesinde av ve avcı bağlamında bilgilere ulaşılarak kayıtlı ve bilinçli avcılık sayesinde av türü ve biyolojik çeşitliliğin korunmasının mümkün olup olmadığını belirlenmeye çalışılacaktır. Şöyle ki, kayıtlı avcıların avcı derneğine üye olup olmaması, dernekte ve avcılık belgesi alırken gerçekleştirilen bilgi ve bilinçlendirme çalışmalarına katılmaları, kotalara uymaları vb ile av türleri ve koruma hakkında bilgi sahibi olmaları ve kurallara uymaları sayesinde yaban hayvanı türlerimizin devamlılığı sağlanmış olacaktır. Sistemin doğru uygulanması ile sahadaki kaçak avcılar rahatlıkla belirlenecek cezai yaptırımlar ile caydırma çalışmaları sonucunda kaçak avcılığın önlenmesi, kayıtlı ve bilinçli avcılığa yönlendirme çalışmaları sonucunda yaban hayatı çeşitliliğinin artması beklenmektedir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu tez çalışmasında Antalya ili çalışma alanı olarak belirlenmiştir. İl; T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı, Doğu Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün (DKMP) Av Yönetim Bilgi Sistemi'nin (AVBİS) 6. Bölge Müdürlüğüne bağlı bulunmaktadır. Bu çalışmanın ana materyalini, Av Yönetim Bilgi Sisteminde bilgileri yer alan av, avlak ve avcı özellikleri oluşturmaktadır.

Tez kapsamında yapılan çalışmalar, aşağıdaki tabloda verilen temel aşamalar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu aşamaların gerçekleştirilmesinde izlenen adımlar, kullanılan materyal ve yöntemler, ilgili bölümlerde açıklanmıştır (Şekil 3.1).

Şekil 3.1. Araştırma aşamaları

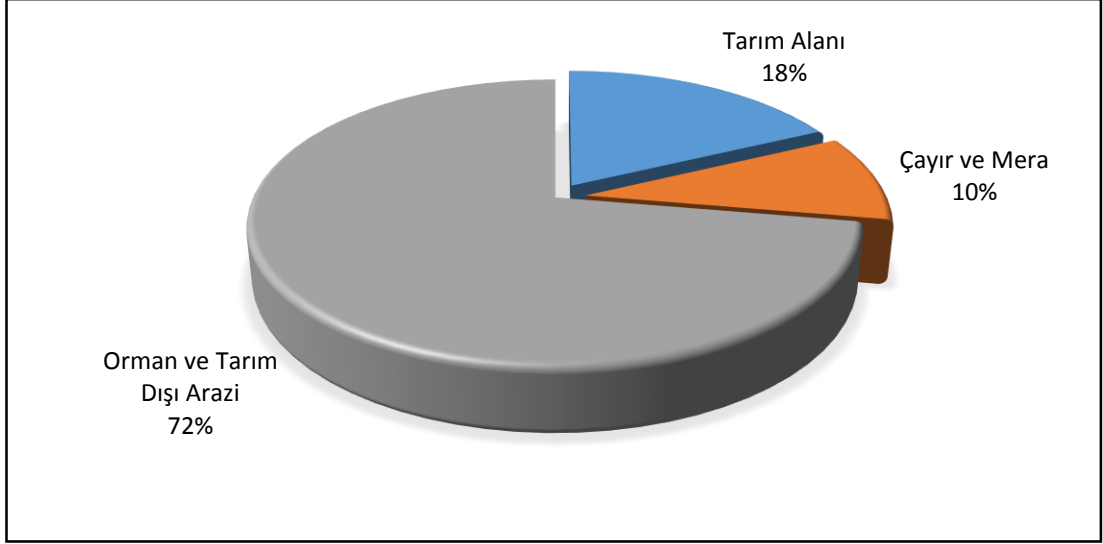
3.1. Araştırma Alanının Tanıtımı

Antalya ili, Türkiye'nin güneybatısında 29° 20'-32° 35' doğu boylamları ile 36° 07'-37° 29' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toros dağlarıyla çevrilidir.

Şekil 3.2. Antalya ili fiziki haritası

Antalya ilinin ortalama olarak %77.8'i dağlık, %10.2'si ova , %12'si ise engebelerdir (Ayyıldız, 2013). Arazi dağılımı ise; tarım alanı 360.245 hektar, çayır ve mera alanı 197.755 hektar, orman ve tarım dışı arazi 1.460.000 hektardır (Anonim, 2018a). Arazinin oransal dağılımı (%) ise Şekil 3.3'de gösterilmiştir.

Şekil 3.3. Arazi varlığının kullanış biçimlerine göre dağılımı(Anonim, 2018a)

İlin yüzölçümü 20.815 km² olup Türkiye yüzölçümünün %2.6'sı kadarına karşılık gelmektedir. İlçeleri; Akseki, Alanya, Elmalı, Finike, Gazipaşa, Gündoğmuş, İbradı, Kale, Kaş, Kemer, Korkuteli, Kumluca, Manavgat ve Serik'tir. Antalya ilinin nüfusu 2018 yılına göre 2.426.356'dır. Bu nüfusun 1.222.086'sı erkek ve 1.204.270'i kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise %50.37 erkek, %49.63 kadındır. 2018 yılı TÜİK verilerinden yararlanılarak yıllara göre ilin yıllık nüfus artış hızı Çizelge 3.1'de gösterilmiştir.

Çizelge 3.1. Yıllık nüfus artışı (%) (TÜİK,2018)

İl	Yıllık Nüfus artışı Hızı (%)										
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Antalya	38.4	32.0	30.1	32.4	23.7	30.9	29.4	29.2	17.4	15.3	25.9

Antalya bölgesi, sahip olduğu iklim özellikleri zengin bitki örtüsü, yaban hayatının zenginliğini de beraberinde getirmektedir. İlde iki farklı iklim tipi görülmektedir. Sahil bölgesinde tipik Akdeniz iklimi; yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Yukarı bölgede ise Akdeniz iklimi ile İç Anadolu iklimi arasında geçiş teşkil eden kara iklimi hakimdir. Yıllık ortalama sıcaklık 18.8 °C, ortalama en yüksek sıcaklık 24.2 °C, ortalama en düşük sıcaklık 13.7 °C olup en sıcak ay Ağustos, en soğuk ay ise Ocak ayıdır (Anonim, 2019b).

İlin bitki örtüsünü (0-600 metre arası) aşırı yaz kuraklığına uyum sağlayan maki oluşturmaktadır. 600-1200 metre arasında kızılçam ve meşe türlerinin bulunduğu karışık ormanlar yer yer karaçam ve halep çamı; 1300-2000 metre arasında göknar, sedir, kayın, sarıçam ve ardıç türleri bulunmaktadır (Anonim, 2018b).

Coğrafi yapısı ve yaban hayatı bakımından av turizminin gelişmesinde elverişli konumda bulunduğundan her yıl binlerce avcuyu bölgeyi tercih etmektedir. Türkiye'de 1981 yılında ilk kez Antalya Düzlerçamı'nda yaban keçisi ile başlatılan ve her yıl daha da gelişen av turizmi kapsamında milyonlarca dolar gelir elde edilmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce her yıl avlanacak av hayvanları ve kotaları saha bazında belirlenmektedir. Geyik, tilki, sansar, sincap, alageyik, yabankeçisi, çakal, sırtlan, kurt, ayı, keklik, bildircin, üveyik, yaban güvercini, çulluk, turaç, karatavuk, sarıasma ve turna ilin başlıca yaban hayatını oluşturmaktadır.

3167 Sayılı Kanuna göre “avlak; av hayvanlarının bulunduğu ve avlanma faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yaşam alanı” olarak tanımlanmaktadır. Bu alan kara parçası olabileceği gibi deniz, göl, gölet, nehir, ırmak, dere vb. su ile kaplı alanlar da olabilmektedir.

4915 Sayılı Kanun 2. Maddesine göre ise avlak; “Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahalara” olarak tanımlanmıştır. Kanun ayrıca avlakları 4 gruba ayırıp ayrı ayrı tanımlamıştır.

Özel Avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlaklardır. Türkiye’de kurulan özel avlaklarda sadece kuş türlerinin avı yapılabilmektedir.

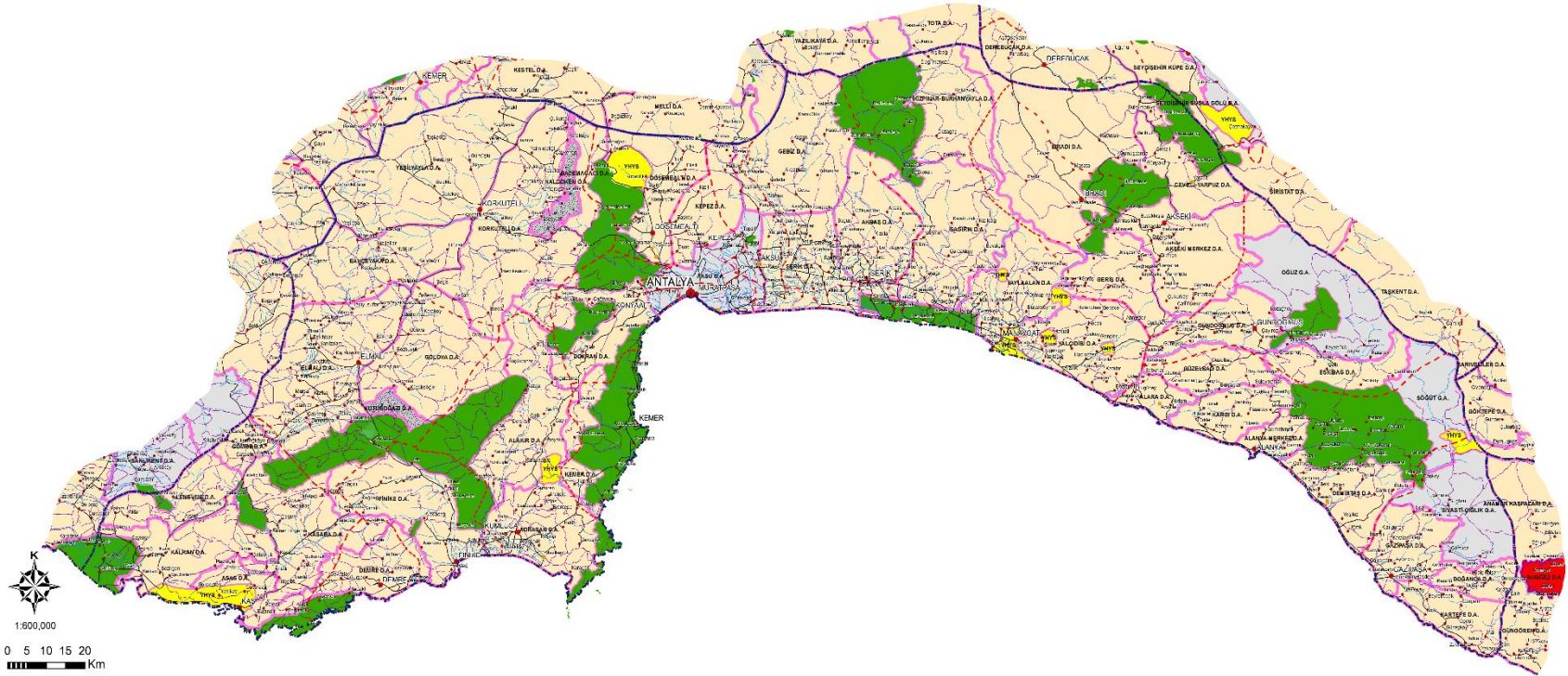
Devlet Avlağı; Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerde, Devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalalarında, ilgili kuruluşun muvafakatı alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerlerdir.

Genel Avlak; Özel ve Devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahalardır.

Örnek Avlak; Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve işletilen avlaklardır.

İlde 2 adet ‘‘özel avlak’’, 40 adet ‘‘devlet avlağı’’ ve 4 adet ‘‘genel avlak’’ bulunmaktadır (Anonim, 2019c). Bu avlakların toplam alanı 1.686.690.40 hektardır (Şekil 3.4). Bunun yanı sıra; çalışmamıza konu olan Antalya ilinde 40 adet avcı derneğı bulunmaktadır. Bu derneklere 9971 avcı kayıtlıdır.

HARİTA BİLGİLERİ

- Özel Kanunlarla Korunan Alanlar
- Ava Yasak Alan
- Devlet Avlağı
- Genel Avlak
- Yaban Hayvanı Yerleştirme Sahası

Şekil 3.4. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 6. Bölge Müdürlüğü (Antalya) avlak haritası(Anonim, 2019c).

İl bünyesinde çeşitli koruma alanları barındırmaktadır. Bunlar;

- Antalya-Düzlerçamı Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Manavgat-Taşağıl ve Sağrı Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Kaş-Kıbrıs Çayı Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Sivridağ Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Akseki-Üzümdere Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Akseki-Gidengelmez Dağları Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Alanya-Dimçayı Yaban Hayatı Koruma Sahası
- Gündoğmuş Yaban Hayatı Koruma Sahalarıdır.

Antalya ilinde Yaban hayatı açısından önemli bir yere sahip Eşenadası Alageyik üretme istasyonunda bulunmaktadır. Türkiye’de Alageyiğin bulunduğu tek bölge olan Düzlerçamı Yaban Hayatı Geliştirme Sahası (YHGS) bu türün gen merkezidir. Yani türün bu bölgeden orijin aldığı ve yayıldığı da dikkate alındığında bölgenin son derece önemli olduğu bir gerçektir. İlde aynı zamanda Düzlerçamı YHGS’nin yanında 7 adet daha YHGS toplamda ise 8 adet YHGS bulunmaktadır (Çizelge 3. 2.).

Çizelge 3.2. Antalya ili yaban hayatı geliştirme sahası

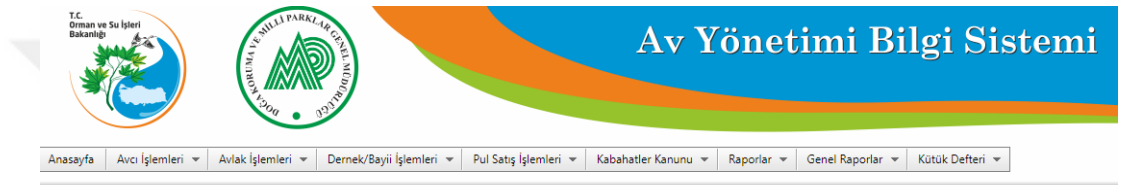
İl	Saha Adı	Alan (Ha.)
Antalya	Düzlerçamı YHGS	29.033.00
	Sivridağ YHGS	8.162.00
	Gündoğmuş YHGS	8.404.00
	Kıbrısçayı YHGS	3.716.00
	Gidengelmez YHGS	16.133.00
	Dimçayı YHGS	46.177.00
	Sarıkaya YHGS	38.156.00
	Üzümdere YHGS	18.476.50
Genel Toplam		168.257.50

3.2. Verilerin Elde Edilmesi

Bu çalışmada kullanılan veriler Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından alınan 53741894-[622.99]-E.3090130 sayılı doğrultusunda, Doğa Koruma ve Milli parklar 6. Bölge Müdürlüğü, Antalya Şube Müdürlüğündeki yetkili kişiler aracılığıyla AVBİS sisteminden elde edilmiştir.

AVBİS' e arama motoruna <http://www.milliparklar.gov.tr/avbis> adresini yazarak ulaşıp daha sonrasında karşımıza çıkan üç farklı giriş seçeneklerinden kurum yöneticisi, sekmesi seçilerek ulaşılan sistem görüntüsü ve sekmeleri aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Av yönetimi bilgi sistemine giriş sağlandıktan sonra karşımıza çıkan sayfada; avcı işlemleri, avlak işlemleri, dernek/bayii işlemleri, pul satış işlemleri, kabahatler kanunu, raporlar, genel raporlar ve kütük defteri olmak üzere 8 ayrı bölümde avlakların, avcılarının ve yabani av hayvanlarının bilgi girişleri yapılmaktadır (Şekil 3.5).

Şekil 3.5. AVBİS ana sayfası

Avcı işlemleri bölümü av yönetim bilgi sisteminde 4 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; avcılarının her nüfus, iletişim, iş ve öğrenim bilgilerinin yer aldığı "Avcı Bilgileri" bölümü, herhangi bir nakil işlemlerine dair işlem yapılan "Nakil İşlemleri" bölümü, vize işlemlerine dair işlemlerin yapıldığı "Vize İşlemleri" bölümü ve avcılarının, avcı belgelerini veya vize belgelerini yazdırdığı "Avcı Belgeleri ve Vize Yazdır" bölümü şeklindedir (Şekil 3.6).

Şekil 3.6. AVBİS işlemleri sayfası

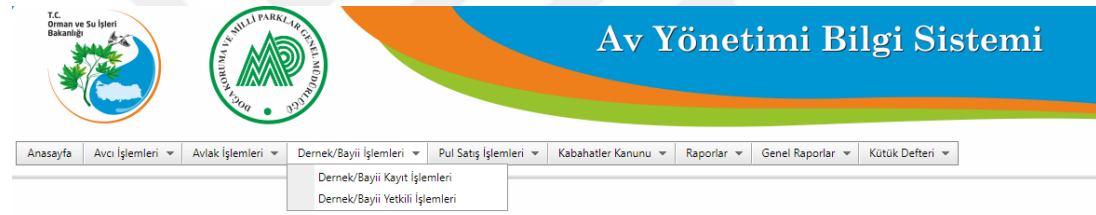
Avlak işlemleri bölümü av yönetim bilgi sisteminde 3 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; avlakların bilgilerinin girildiği "Avlak Bilgi Girişi" bölümü, avlak hayvanlarının cinslerinin ve türlerinin girildiği "Avlak Hayvan-Türü Girişi" bölümü

ve hangi avlalarda hangi işlemlerin yapılacağına dair bilgilerin girildiği ”Yıllık Program Girişi” şeklindedir (Şekil 3.7).

Şekil 3.7. AVBİS avlak işlemleri sayfası

Av yönetim bilgi sisteminin “Dernek Bayii İşlemleri” bölümü 2 bölümden oluşmaktadır. Bunlar; dernek bayii kayıt işlemleri ve dernek bayii tescil işlemleridir (Şekil 3.8).

Şekil 3.8. AVBİS dernek bayii işlemleri

Av yönetim bilgi sisteminin bu bölümünde 4915 sayılı kara avcılığı kanununa göre hazırlanmış 7 ayrı bölüm açılmıştır. Bunlar; ceza işlemleri, fahri av müfettişi işlemleri, T.C. bilinmeyen kişi sorgulama, T.C. ile kişi ve adres sorgulama, T.C. ile kişi bilgilerini sorgulama, T.C. ile yabancı kişi bilgilerini sorgulama, T.C. ile adli kayıt sorgulama şeklinde sıralanmaktadır (Şekil 3.9).

Şekil 3.9. AVBİS kabahatler kanunu bölümü

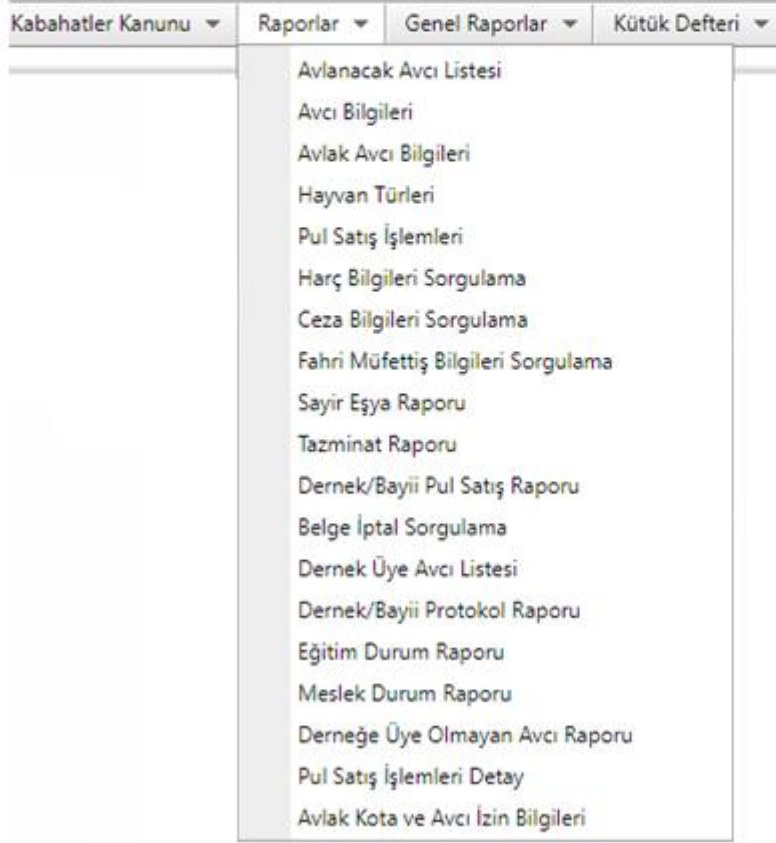
Pul satış işlemleri bölümü; il şube satış işlemleri ve dernek bayii satış işlemleri olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır (Şekil 3.10).

Şekil 3.10. AVBİS pul satış işlemleri

Av yönetim bilgi sisteminin raporlar bölümü tam 21 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; avlanacak avcı listesi, avcı bilgileri, avlak avcı bilgileri, hayvan türleri, pul satış işlemleri, harç bilgileri sorgulama, ceza bilgileri sorgulama, fahri müfettiş bilgileri sorgulama, sayir eşya raporu, tazminat raporu, dernek bayii pul satış raporu, belge iptal sorgulama, dernek üye avcı listesi, dernek bayii protokol raporu, eğitim durum raporu, meslek durum raporu, derneğe üye olmayan avcı raporu, pul satış işlemleri detay, avlak kota ve avcı izin bilgileri şeklinde sıralanmaktadır (Şekil 3.11).

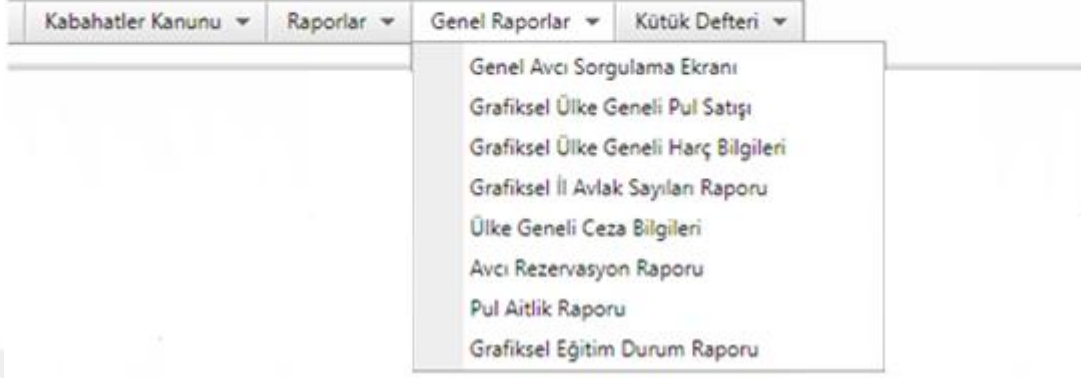
Av Yönetimi Bilgi Sistemi

Şekil 3.11. AVBİS raporlar bölümü

Genel raporlar bölümünde av yönetim bilgi sistemi aracılığı ile elde edilen bilgilerin yıllara göre raporlanmış halleri bulunmaktadır. Bu raporlar av yönetim bilgi sisteminde 8 başlık altında toplanmıştır (Şekil 3.12).

Av Yönetimi Bilgi Sistemi

Şekil 3. 12. AVBİS genel raporlar bölümü

3.3. Verilerin Değerlendirmesi

Sistem kullanıcıları ve yetkililer ile yapılan görüşmeler sonucunda AVBİS'in 2012 yılında kurulduğu fakat 2016 yılından itibaren verilerin sisteme sağlıklı bir şekilde işlendiğini belirlenmiştir. Bu tez çalışmasında 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 av dönemlerine ait veriler değerlendirilmiştir. 2018-2019 avlanma dönemi tamamlanmadığı için bu av dönemine ait veriler kullanılmamıştır. Bahsi geçen Av dönemi; Merkez Av Komisyonu Kararının Resmi Gazetede yayınladığı tarihte başlayıp, yeni Kararın Resmi Gazetede yayınladığı zamana kadar geçen süreyi kapsamaktadır. Bu çalışmada Antalya ili AVBİS' inden alınan veriler yetkililerce verilmiş olup, avcılarının kişisel bilgilerini içermemektedir.

AVBİS sisteminden elde edilen veriler SPSS 17.00 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programında analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Doğa Koruma ve Milli parklar 6. Bölge Müdürlüğü, Antalya Şube Müdürlüğü AVBİS'den alınan veriler; avcılarının meslek ve eğitim durumları arasındaki faal durum ilişkisinin analizi için "ki-kare testi" yapılarak incelenmiştir. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımlarını incelemek için "ki-kare bağımsızlık testi" yapılmıştır. Çalışmanın başında avlanma yüzdelerini hesaplamak için bazı istatistik

analizleri yapılmıştır. Bu analizlerden elde ettiğimiz sonuçlara yapılan Shapiro-Wilk normallik testinde dağılımın normal dağılım göstermediği ve Levene varyanslarının homojenliği ön şartı yerine gelmediğinden parametrik test yerine parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal-Wallis H testi sonucunda yıllar bazında avlakların ve hayvan türlerinin kendi aralarındaki farklılıkları ortaya koymak için yerel ve genel avlanma yüzdeleri şeklinde iki ana grupta parametrik olmayan çoklu karşılaştırma yöntemlerinden Benferrini-Dunn harflendirme yöntemi kullanılmıştır. Antalya ili avlaklarında avlanma dönemlerine göre verilen cezaların sayıları ve sebeplerinin tespiti için Frekans Analizi 'den yararlanılmıştır.

4. BULGULAR

Bu çalışmada Antalya ili AVBİS den elde edilen verileri kullanılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda avlaklara giriş yapan avcı sayıları ve yıllara göre değişimi, avcılarının eğitim durumları, avcılarının derneklere kayıtlı olup olmadıkları, kaçak avcılık ve caydırıcı uygulamalar hakkındaki durumları belirlenmiştir.

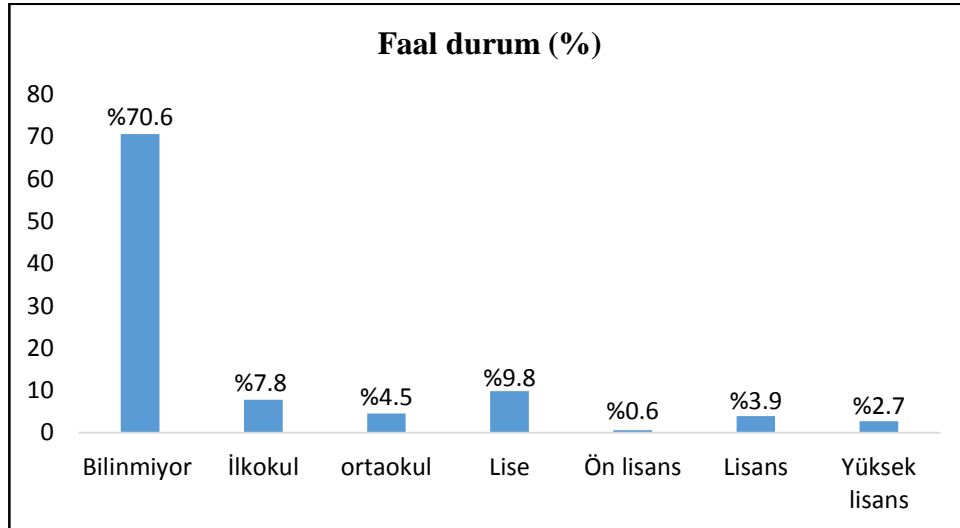
4.1. Avcı Bilgileri, Avlak-Avcı Bilgileri ile Eğitim ve Meslek Durumu Raporu Alt Sekmesinde Bulunan Verilerin Değerlendirilmesi

4.1.1. Avcıların Eğitim Durumlarına Göre Aktiflik-Pasiflik Dağılımı

Eğitim durumu ve faal durumu arasında oluşturulan iki yönlü tablo incelendiğinde faal durumu aktif olanların %7.9'u İlkokul mezunu, %4.5'i Ortaokul mezunu, %9.9'u lise mezunu, %0.6'sı Ön Lisans mezunu, %3.9'u Lisans mezunu, %2.8'i Yüksek Lisans ve %70.5'inin eğitim durumu bilinmemektedir. Pasif durumdakilerin ise %6.1'i İlkokul, %4.3'ü Ortaokul, %9.6'sı Lise, %0.9'u Ön Lisans, %5.3'ü Lisans, %1.7'si Yüksek Lisans mezunu ve %72.2'sinin eğitim durumu bilinmemektedir. Eğitim durumu İlkokul olanların; %96.9'u aktif, %3.1'i pasif, Ortaokul olanların; %96.2'si aktif, %3.8'i pasif, Lise olanların; %96.1'i aktif, %3.9'u pasif, Lisans olanların; %94.7'si aktif, %5.3'ü pasif, Yüksek Lisans olanların; %97.4'ü aktif, %2.6'sı pasif ve eğitim durumu bilinmeyenlerin ise %95.9'u aktif, %4.1'i pasiftir (Çizelge 4.1). Yapılan ki-kare testi sonucunda aktif ve faal olma durumunun eğitim durumundan bağımsız olduğu görülmüştür. Yani hepsinde de aktif durum daha yüksek değer alırken pasif durum % olarak daha düşük değerler almıştır. Aktif ya da pasif olma durumu eğitimden bağımsızdır. Eğitim durumu ile faal durum arasında oluşturulan iki yönlü tablodan yararlanarak hesaplanan ki-kare test istatistiği sonucu $P > 0,05$ 'den büyük olduğu için istatistiksel olarak önemli bulunmamıştır. Bu sebeple faal durumunun aktif ya da pasif olması eğitim durumundan bağımsız olduğu kabul edilebilir.

Çizelge 4.1. Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı

		FAAL DURUM		Toplam	P
		AKTİF	PASİF		
Bilinmiyor	Kişi sayısı	1937	83	2020	0,954
	% eğitim durumu	95,9	4,1	100	
	% faal durum	70,5	72,2	70,6	
	% toplam	67,7	2,9	70,6	
İlkokul	Kişi sayısı	216	7	223	
	% eğitim durumu	96,9	3,1	100	
	% faal durum	7,9	6,1	7,8	
	% toplam	7,5	0,2	7,8	
Lisans	Kişi sayısı	107	6	113	
	% eğitim durumu	94,7	5,3	100	
	% faal durum	3,9	5,2	3,9	
	% toplam	3,7	0,2	3,9	
Lise	Kişi sayısı	271	11	282	
	% eğitim durumu	96,1	3,9	100	
	% faal durum	9,9	9,6	9,8	
	% toplam	9,5	0,4	9,8	
Orta Okul	Kişi sayısı	125	5	130	
	% eğitim durumu	96,2	3,8	100	
	% faal durum	4,5	4,3	4,5	
	% toplam	4,4	0,2	4,5	
Ön Lisans	Kişi sayısı	16	1	17	
	% eğitim durumu	94,1	5,9	100	
	% faal durum	0,6	0,9	0,6	
	% toplam	0,6	0,0	0,6	
Yüksek Lisans	Kişi sayısı	76	2	78	
	% eğitim durumu	97,4	2,6	100	
	% faal durum	2,8	1,7	2,7	
	% toplam	2,7	0,1	2,7	

Şekil 4.1. Avcıların eğitimlerine göre faal durumları

4.1.2. Avcuların Eğitim Durumlarının İlçelere Göre Dağılımı

Yapılan çalışmada avcuların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımlarını bulabilmek için ‘‘Ki-kare bağımsızlık testi’’ uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre eğitim durumu İlkokul ve Ortaokul olanların Manavgat; Lise, Ön Lisans, Lisans ve Yüksek Lisans olanların Büyükşehir de yaşadıkları görülmüştür. En yüksek eğitim durumuna sahip ilçemizin %27.1 ile Büyükşehir olduğu görülmüştür. Gündoğmuş ve İbradı ilçeleri %0.1 ile en düşük eğitim durumuna sahip ilçelerimizdir (Çizelge 4.2).

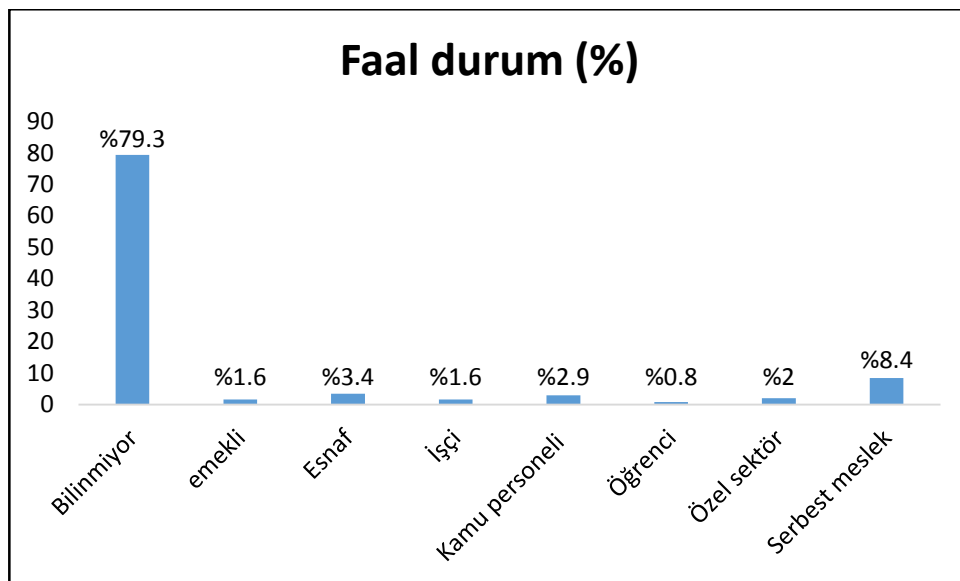
Çizelge 4.2. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımı

		Akseki	Aksu	Alanya	Büyükşehir	Demre	Döşemealtı	Elmalı	Finike	Gazipaşa	G.doğmuş	İbradı	Kale	Kaş	Kemer	Kepez	Konyaaltı	Korkuteli	Kumluca	Manavgat	Serik	TOPLAM
BİLİNMIYOR	Sayı	32	93	157	429	48	53	91	53	44	4	2	21	111	17	100	32	70	93	365	205	2020
	% EĞT	1.6	4.6	7.8	21.2	2.4	2.6	4.5	2.6	2.2	0.2	0.1	1	5.5	0.8	5	1.6	3.5	4.6	18.1	10.1	100
	% İLÇE	86.5	72.7	70.4	55.3	100	91.4	89.2	89.8	84.6	100	50	100	88.8	77.3	67.1	76.2	85.4	80.9	71	67.9	70.6
	% TOP	1.1	3.2	5.5	15	1.7	1.9	3.2	1.9	1.5	0.1	0.1	0.7	3.9	0.6	3.5	1.1	2.4	3.2	12.7	7.2	70.6
İLKOKUL	Sayı	2	10	22	82	0	1	5	1	2	0	0	0	3	0	8	2	4	4	52	25	223
	% EĞT	0.9	4.5	9.9	36.8	0	0.4	2.2	0.4	0.9	0	0	0	1.3	0	3.6	0.9	1.8	1.8	23.3	11.2	100
	% İLÇE	5.4	7.8	9.9	10.6	0	1.7	4.9	1.7	3.8	0	0	0	2.4	0	5.4	4.8	4.9	3.5	10.1	8.3	7.8
	% TOP	0.1	0.3	0.8	2.9	0	0	0.2	0	0.1	0	0	0	0.1	0	0.3	0.1	0.1	0.1	1.8	0.9	7.8
ORTA OKUL	Sayı	1	6	10	55	0	2	0	2	2	0	1	0	0	0	12	1	3	6	15	14	130
	% EĞT	0.8	4.6	7.7	42.3	0	1.5	0	1.5	1.5	0	0.8	0	0	0	9.2	0.8	2.3	4.6	11.5	10.8	100
	% İLÇE	2.7	4.7	4.5	7.1	0	3.4	0	3.4	3.8	0	25	0	0	0	8.1	2.4	3.7	5.2	2.9	4.6	4.5
	% TOP	0	0.2	0.3	1.9	0	0.1	0	0.1	0.1	0	0.0	0	0	0	0.4	0	0.1	0.2	0.5	0.5	4.5
LİSE	Sayı	1	13	20	103	0	0	2	2	1	0	1	0	7	3	17	1	4	6	65	36	282
	% EĞT	0.4	4.6	7.1	36.5	0	0	0.7	0.7	0.4	0	0.4	0	2.5	1.1	6	0.4	1.4	2.1	23	12.8	100
	% İLÇE	2.7	10.2	9.0	13.3	0	0	2	3.4	1.9	0	25	0	5.6	13.6	11.4	2.4	4.9	5.2	12.6	11.9	9.8
	% TOP	0	0.5	0.7	3.6	0	0	0.1	0.1	0	0	0	0	0.2	0.1	0.6	0	0.1	0.2	2.3	1.3	9.8
ÖN LİSANS	Sayı	1	1	3	5	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	1	17
	% EĞT	5.9	5.9	17.6	29.4	0	5.9	0	0	5.9	0	0	0	0	5.9	0	0	0	0	17.6	5.9	100
	% İLÇE	2.7	0.8	1.3	0.6	0	1.7	0	0	1.9	0	0	0	0	4.5	0	0	0	0	0.6	0.3	0.6
	% TOP	0	0	0.1	0.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.6
LİSANS	Sayı	0	3	8	55	0	1	1	1	1	0	0	0	3	0	7	3	0	4	11	15	113
	% EĞT	0	2.7	7.1	48.7	0	0.9	0	0.9	0.9	0	0	0	2.7	0	6.2	2.7	0	3.5	9.7	13.3	100
	% İLÇE	0	2.3	3.6	7.1	0	1.7	1	1.7	1.9	0	0	0	2.4	0	4.7	7.1	0	3.5	2.1	5	3.9
	% TOP	0	0.1	0.3	1.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.2	0.1	0	0.1	0.4	0.5	3.9
YÜKSEK LİSANS	Sayı	0	2	3	47	0	0	3	0	1	0	0	0	1	1	5	3	1	2	3	6	78
	% EĞT	0	2.6	3.8	60.3	0	0	3.8	0	1.3	0	0	0	1.3	1.3	6.4	3.8	1.3	2.6	3.8	7.7	100
	% İLÇE	0	1.6	1.3	6.1	0	0	2.9	0	1.9	0	0	0	0.8	4.5	3.4	7.1	1.2	1.7	0.6	2	2.7
	% TOP	0	0.1	0.1	1.6	0	0	0.1	0	0	0	0	0	0	0	0.2	0.1	.0	0.1	0.1	0.2	2.7
TOPLAM	Sayı	37	128	223	776	48	58	102	59	52	4	4	21	125	22	149	42	82	115	514	302	2863
	% EĞT	1.3	4.5	7.8	27.1	1.7	2	3.6	2.1	1.8	0.1	0.1	0.7	4.4	0.8	5.2	1.5	2.9	4	18	10.5	100
	% İLÇE	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	% TOP	1.3	4.5	7.8	27.1	1.7	2	3.6	2.1	1.8	0.1	0.1	0.7	4.4	0.8	5.2	1.5	2.9	4	18	10.5	100

4.1.3. Avcuların Meslek Gruplarına Göre Aktiflik Pasiflik Dağılımı

Meslek durumu ve faal durumu arasında oluşturulan iki yönlü tablo incelendiğinde faal durumu aktif olanların %79.4'ünün meslek durumu bilinmemektedir. %1.5'i emekli , %3.4'ü esnaf, %1.7'si işçi, %2.8'i kamu personeli, %0.8'i öğrenci, %2.0'ı özel sektör, %8.4'ü de serbest meslektir. Pasif durumdakilerin ise %76.5'inin meslek durumu bilinmemektedir. %4.3'ü emekli, %2.6'sı esnaf, %0'ı işçi, %4.3'ü kamu personeli, %1.7'si öğrenci, %2.6'sı özel sektör, %7.8'i de serbest meslektir. Meslek durumu emekli olanların; %89.1 aktif, %10.9'u pasif, esnaf olanların; %96.9'u aktif, %3.1'i pasif, işçi olanların; %100'ü aktif, %0'ı pasif, kamu personeli olanların; %93.9'u aktif, %6.1'i pasif, öğrenci olanların; %91.3'ü aktif, %8.7'si pasif, özel sektör olanların; %94.8'i aktif, %5.2'si pasif serbest meslek olanların ; %96.3'ü aktif, %3.7'si pasiftir (Çizelge 4.3).

Yapılan ki-kare testi sonucunda aktif ve faal olma durumunun meslek durumundan bağımsız olduğu görülmüştür. Yani hepsinde de aktif durum daha yüksek değer alırken pasif durum % olarak daha düşük değerler almıştır. Aktif ya da pasif olma durumu meslekten bağımsızdır. Meslek durumu ile faal durum arasında oluşturulan iki yönlü tablodan yararlanarak hesaplanan ki-kare test istatistiği $P>0,05$ 'den büyük olduğu için istatistiksel olarak önemli değildir. Bu sebepten faal durumunun aktif ya da pasif olması eğitim durumundan bağımsız olduğu kabul edilebilir.

Şekil 4.2. Avcuların mesleklerine göre faal durumları

Çizelge 4.3. Avcıların meslek durumlarına göre aktif-pasiflik dağılımı

	DURUMU		Toplam	P		
	AKTİF	PASİF				
MESLEK		2181	88	2269	0,718	
	Bilinmiyor	% MESLEK	96.1	3.9		100
		% DURUMU	79.4	76.5		79.3
		% Toplam	76.2	3.1		79.3
	Emekli		41	5		46
		% MESLEK	89.1	10.9		100
		% DURUMU	1.5	4.3		1.6
	Esnaf	% Toplam	1.4	0.2		1.6
			94	3		97
		% MESLEK	96.9	3.1		100
	İşçi	% DURUMU	3.4	2.6		3.4
		% Toplam	3.3	0.1		3.4
			47	0		47
Kamu Personeli	% MESLEK	100	0.0	100		
	% DURUMU	1.7	0.0	1.6		
	% Toplam	1.6	0.0	1.6		
Öğrenci		77	5	82		
	% MESLEK	93.9	6.1	100		
	% DURUMU	2.8	4.3	2.9		
Özel Sektör	% Toplam	2.7	0.2	2.9		
		21	2	23		
	% MESLEK	91.3	8.7	100		
Serbest Meslek	% DURUMU	0.8	1.7	0.8		
	% Toplam	0.7	0.1	0.8		
		55	3	58		
Toplam	% MESLEK	94.8	5.2	100		
	% DURUMU	2.0	2.6	2.0		
	% Toplam	1.9	0.1	2.0		
		232	9	241		
	% MESLEK	96.3	3.7	100		
	% DURUMU	8.4	7.8	8.4		
	% Toplam	8.1	0.3	8.4		
		2748	115	2863		
	% MESLEK	96.0	4.0	100		
	% DURUMU	100	100	100		
	% Toplam	96.0	4.0	100		

4.2. Avlakların Avlanma Dönemlerine Göre Ava Açık-Kapalı Olma Durumu

Avlakların ava açık veya kapalı olma durumları her yıl alınan MAK kararları ile belirlenmektedir. Tüm türlere verilen kotaların bitmesi durumunda ise avlak ava kapatılmaktadır.

Antalya ilindeki avlakların av dönemlerine göre ava açık-kapalı olma durumları incelendiğinde; 2015-2016 av döneminde 33 adet avlak ava açıkken, 15 adet avlak ava kapalı; 2016-2017 av döneminde 43 adet avlak ava açıkken 5 avlak ava kapalı; 2017-2018 av döneminde 41 avlak ava açıkken 7 avlak ava kapalıdır (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Avlakların avlanma dönemlerine göre ava açık-kapalı olma durumu

AV DÖNEMLERİ						
Avlak Adı	2015-2016		2016-2017		2017-2018	
	Ava Açık	Ava kapalı	Ava Açık	Ava Kapalı	Ava Açık	Ava Kapalı
Adrasan Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Akbaş Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Akseki Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Aksu Devlet Avlağı		□	✓			□
Aksu Genel Avlağı		□		□	✓	
Alakır Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Alanya Doğanca Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Alanya Merkez Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Alara Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Asas Dağları Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Badem Ağacı Devlet Avlağı		□	✓			□
Bahçeyaka Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Cevizli-Yarpuz Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Demre Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Doğanca Devlet Avlağı	✓			□		□
Doyran Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Döşemealtı Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Elmalı Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Eskibağ Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Finike Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Gazipaşa Doğanca Devlet Avlağı		□	✓			□
Gazipaşa Merkez Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Gazipaşa Merkez Genel Devlet Avlağı		□	✓			□
Gebiz Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Geriş Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Gölova Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Gömbe Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Gündoğmuş Merkez Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Güzelbağ Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
İbradı Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
İkizpınar-Burmahan Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Kalkan Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Karatepe Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Kargı Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Kasaba Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Kemer Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Kepez Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Korkuteli Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Lengüme Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Mahmutlar Demirtaş Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Oğuz Devlet Avlağı	✓			□		□
Oğuz Genel Avlağı		□	✓			□
Oğuz Genel Devlet Avlağı		□		□	✓	
Serik Devlet Avlağı		□	✓		✓	
Sivastı Çiğlik Devlet Avlağı	✓		✓		✓	
Söğüt Devlet Avlağı	✓			□	✓	
Söğüt Genel Avlağı		□	✓		✓	
Taşagül-Sağırın Devlet Avlağı	✓		✓		✓	

4.3. Avlak Kota Ve Avcı İzin Bilgileri ile Hayvan Türlerinin Alt Sekmesindeki Verilerin Değerlendirilmesi

4.3.1. Avlakların 2015-2016 Avlanma Dönemi Av Miktarı Ve Yerel-Genel Avlanma Yüzdeleri

Yapılan çalışmada 2015-2016 avlanma döneminde ava izin verilen avlaklara ait verilere uygulanan Kruskal-Wallis testine göre yerel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak önemli çıkmamıştır. Buna karşın genel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre istatistiksel olarak anlamlı bulunan avlakların farklı olduğunu göstermek için Benferroni-Dunn harflendirme yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Sonuç olarak çizelge 4.5'te rank ortalamaları üzerinde latin harfleriyle gösterilmiştir. Avlakların genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde en yüksek avlanma yüzdesine sahip avlağın Yeşilyayla Devlet Avlağı olduğu, Oğuz Devlet Avlağı ve Yalçidibi Devlet Avlağı'nın ise en düşük avlanma yüzdesine sahip avlaklar olduğu görülmüştür. İbradı Devlet Avlağı, İkizpınar Burmahan Avlağı, Mahmutlar Demirtaş Avlağı, Söğüt Devlet Avlağı, Taşağıl Sağırın Devlet Avlağı ve Yaylaalan Devlet Avlakları kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
YEREL AVLANMA YÜZDELERİ	İBRADI D.A.	8	7.50	16.852			0,218
	İKİZPINAR BURMAHAN D.A.	9	6.67	8.426			
	MAHMUTLAR DEMİRTAŞ D.A.	12	4.83	6.436			
	OĞUZ D.A.	12	4.50	10.344			
	SÖĞÜT D.A.	12	28.92	44.653			
	TAŞAĞIL SAĞIRIN D.A.	9	22.67	28.302			
	YALÇIDİBİ D.A.	9	6.33	7.714			
	YAYLAALAN D.A.	9	6.78	7.902			
	YEŞİLYAYLA D.A.	11	53.18	51.386			
	Toplam	91	16.33	30.471			
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	İBRADI D.A.	8	0.38	1.061	41.38	AB	0,024
	İKİZPINAR BURMAHAN D.A.	9	0.56	1.014	49.61	AB	
	MAHMUTLAR DEMİRTAŞ D.A.	12	0.67	2.015	43.04	AB	
	OĞUZ D.A.	12	0.00	0.000	35.50	B	
	SÖĞÜT D.A.	12	0.25	0.622	42.63	AB	
	TAŞAĞIL SAĞIRIN D.A.	9	1.00	1.732	50.83	AB	
	YALÇIDİBİ D.A.	9	0.00	0.000	35.50	B	
	YAYLAALAN D.A.	9	1.22	2.587	54.56	AB	
	YEŞİLYAYLA D.A.	11	7.73	12.297	62.41	A	
	Toplam	91	1.36	4.916			

4.3.2. Avlakların 2016-2017 Avlanma Dönemi Av Miktarı Ve Yerel-Genel Avlanma Yüzdeleri

Avlakların 2016-2017 avlanma dönemine ait yerel ve genel avlanma yüzdeleri bakımından yapılan araştırma çalışmasında Kruskal-Wallis testine göre $p>0,05$ 'ten büyük olduğu için yerel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak önemli çıkmamıştır (Çizelge 4.6). Genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde ise istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İstatistiksel olarak anlamlı bulunan avlakların farklı olduğunu göstermek için **Benferroni-Dunn** harflendirme yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Buna göre en yüksek avlanma yüzdesine sahip avlağın İbradı Devlet Avlağı olduğu, Akseki Geriş Devlet Avlağı, Alanya Mahmutlar Demirtaş Devlet Avlağı, Alanya Merkez Devlet Avlağı, Demre Devlet Avlağı, Gazipaşa Karatepe Devlet Avlağı, Gündoğmuş Oğuz Genel Avlağı, Kaş Kasaba Devlet Avlağı ve Kumluca Adrasan Devlet Avlaklarının ise en düşük avlanma yüzdesine sahip olduğu görülmüştür. Aynı zamanda İbradı Devlet Avlağı dışındaki avlaklar kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.6).

Çizelge 4.6. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel avlanma yüzdesi

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	P
YEREL AVLANMA YÜZDESİ	AKBAŞ D.A.	11	22.64	26.834	235.45	0,248
	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	9.00	9.179	203.61	
	AKSEKİ D.A.	8	7.38	7.289	192.75	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	8	5.63	5.605	184.75	
	AKSU D.A.	14	28.50	40.159	239.29	
	ALANYA ALARA D.A.	11	13.45	20.935	183.86	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	11	5.91	9.268	159.73	
	ALANYA KARGI D.A.	11	24.73	38.634	195.86	
	ALANYA MAHMUTLAR DEMİRTAŞ	12	9.92	13.111	189.92	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	27.30	41.099	215.65	
	ALANYA SÖĞÜT G.A.	12	3.75	7.137	140.88	
	DEMRE D.A.	10	34.00	44.860	222.75	
	DOYRAN D.A.	11	17.55	21.435	206.05	
	DÖŞEMEALTI D.A.	10	41.10	44.926	276.95	
	ELMALI D.A.	11	28.27	41.190	224.00	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	9	41.78	49.221	252.61	
	FİNİKE D.A.	8	21.63	25.281	227.81	
	GAZİPAŞA DOĞANCA D.A.	12	17.17	33.650	201.63	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	12	3.75	5.956	143.29	
	GAZİPAŞA MERKEZ D.A.	12	14.67	20.024	195.29	
	GAZİPAŞA SIVASTI ÇIĞLIK D.A.	6	9.33	14.935	176.17	
	GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ D.A.	10	0.90	1.912	107.45	
	GÜNDOĞMUŞ MERKEZ D.A.	10	6.60	8.449	172.15	
	GÜNDOĞMUŞ OĞUZ G.A.	9	10.56	10.655	195.94	
	İBRADI D.A.	7	7.14	7.819	202.00	
	KAŞ ASAS D.A.	6	26.00	40.492	209.75	
	KAŞ GÖMBE D.A.	8	48.13	44.018	261.88	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	11.90	14.518	188.75	
	KAŞ KASABA D.A.	10	30.90	41.065	246.30	
	KAŞ LENGÜME D.A.	8	2.50	2.828	157.31	
	KEMER D.A.	8	13.88	14.933	210.94	
	KEPEZ D.A.	11	46.82	44.634	296.86	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	9	45.11	52.313	260.44	
	KORKUTELİ D.A.	8	50.75	52.920	284.31	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	7	44.00	52.393	273.71	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	9	30.78	41.036	250.78	
	KUMLUCA ALAKIR D.A.	9	37.44	44.145	253.50	
	MANAVGAT İKİZPINAR BURMAHAN	10	12.80	30.796	183.10	
	MANAVGAT TAŞAĞIL SAĞIRIN D.A.	10	30.20	44.226	232.60	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	14.90	19.468	213.45	
	MANAVGAT YAYLAALAN D.A.	10	14.00	18.553	225.20	
	SERİK D.A.	14	15.64	23.197	233.71	
SERİK GEBİZ D.A.	14	28.43	39.955	252.29		
TOPLAM	425	21.05	32.805			

Çizelge 4.7. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve genel avlanma yüzdesi

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDESİ	AKBAŞ D.A.	11	0.45	0.820	206.73	ABC	0,002
	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	0.89	1.364	239.56	ABC	
	AKSEKİ D.A.	8	0.88	1.356	246.81	ABC	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	8	0.00	0.000	155.00	C	
	AKSU D.A.	14	4.86	7.873	254.07	ABC	
	ALANYA ALARA D.A.	11	1.82	2.401	251.77	ABC	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	11	0.27	0.647	188.68	BC	
	ALANYA KARGI D.A.	11	1.09	2.468	196.73	BC	
	ALANYA MAHMUTLAR	12	0.08	0.289	169.33	C	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	ALANYA SÖĞÜT G.A.	12	0.17	0.389	183.67	BC	
	DEMRE D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	DOYRAN D.A.	11	1.27	1.902	232.59	ABC	
	DÖŞEMEALTI D.A.	10	4.10	7.824	243.70	ABC	
	ELMALI D.A.	11	2.00	3.435	235.91	ABC	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	9	1.89	2.934	230.67	ABC	
	FİNİKE D.A.	8	0.13	0.354	176.50	BC	
	GAZİPAŞA DOĞANCA D.A.	12	0.33	0.651	200.21	BC	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	12	0.00	0.000	155.00	C	
	GAZİPAŞA MERKEZ D.A.	12	1.33	4.313	190.04	BC	
	GAZİPAŞA SIVASTI ÇIĞLIK	6	0.17	0.408	183.67	BC	
	GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ D.A.	10	0.30	0.675	192.05	BC	
	GÜNDOĞMUŞ MERKEZ D.A.	10	0.20	0.422	189.40	BC	
	GÜNDOĞMUŞ OĞUZ G.A.	9	0.00	0.000	155.00	C	
	İBRADI D.A.	7	6.29	8.098	315.36	A	
	KAŞ ASAS D.A.	6	0.50	1.225	190.08	BC	
	KAŞ GÖMBE D.A.	8	4.13	7.864	241.56	ABC	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	15.40	19.934	283.90	AB	
	KAŞ KASABA D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	KAŞ LENGÜME D.A.	8	12.75	19.426	280.44	AB	
	KEMER D.A.	8	1.50	2.777	234.19	ABC	
	KEPEZ D.A.	11	6.18	11.206	255.59	ABC	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	9	11.11	19.669	266.11	ABC	
	KORKUTELİ D.A.	8	9.00	13.352	277.38	AB	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	7	16.43	24.165	267.14	ABC	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	9	0.00	0.000	155.00	C	
	KUMLUCA ALAKIR D.A.	9	0.33	0.707	196.17	BC	
	MANAVGAT İKİZPINAR	10	0.40	0.516	223.80	ABC	
	MANAVGAT TAŞAĞIL	10	0.70	1.494	197.90	BC	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	0.40	0.699	209.25	ABC	
	MANAVGAT YAYLAALAN	10	0.30	0.675	192.05	BC	
	SERİK D.A.	14	0.57	0.938	221.07	ABC	
SERİK GEBİZ D.A.	14	3.43	6.824	248.43	ABC		
TOPLAM	42	2.42	7.735				

4.3.3. Avlakların 2017-2018 Avlanma Dönemi Av Miktarı ve Yerel-Genel Avlanma Yüzdeleri

Avlakların 2017-2018 avlanma döneminde yerel ve genel avlanma yüzdelerini öğrenmek için yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak $P>0,05$ 'ten büyük olduğu için anlamlı çıkmamıştır (Çizelge 4.8). Genel avlanma yüzdelerine bakıldığında ise $P<0,05$ önem düzeyinde farklılık görülmüştür. Buna göre en yüksek avlanma yüzdesine sahip avlağın Korkuteli Bahçeyaka Devlet Avlağı olduğu, Alanya Doğanca Devlet Avlağı ve Alanya Gazipaşa Sivastı Çığlık Devlet Avlaklarının ise en düşük avlanma yüzdeye sahip avlaklar olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda Korkuteli Bahçeyaka Devlet Avlağı dışındaki avlaklar kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge4.9).

Çizelge 4.8. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel avlanma yüzdesi

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	P
YEREL AVLANMA YÜZDESİ	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	11.11	12.604	179.22	0,126
	AKSEKİ D.A.	10	14.50	16.662	185.80	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	10	8.20	12.497	152.30	
	AKSEKİ GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ D.A.	10	2.00	3.232	122.40	
	AKSEKİ GÜNDOĞMUŞ MERKEZ D.A.	10	13.80	16.612	176.30	
	AKSEKİ OĞUZ G.A.	9	13.44	16.652	182.22	
	ALAKIR D.A.	10	38.40	45.432	229.15	
	ALANYA ALARA D.A.	10	14.30	27.068	166.75	
	ALANYA DOĞANCA D.A.	10	9.00	11.470	163.65	
	ALANYA GAZİPAŞA MERKEZ D.A.	11	22.73	33.236	177.41	
	ALANYA GAZİPAŞA SIVASTI ÇIĞLIK	8	4.38	6.501	129.69	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	10	6.70	8.220	155.40	
	ALANYA KARGI D.A.	10	34.20	44.726	225.70	
	ALANYA MAHMUTLAR DEMİRTAŞ	10	12.20	16.778	167.45	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	32.80	47.761	220.70	
	ANTALYA AKSU G.A.	12	29.42	42.809	244.29	
	ANTALYA AKBAŞ D.A.	10	33.50	46.586	225.20	
	ANTALYA DEMRE D.A.	10	40.70	50.416	241.15	
	ANTALYA DOYRAN D.A.	10	38.80	45.966	240.75	
	ANTALYA DÖŞEMEALTI D.A.	9	40.22	46.757	254.72	
	ELMALI ELMALI D.A.	12	37.92	46.204	228.67	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	10	47.10	49.863	248.55	
	FİNİKE D.A.	10	23.80	33.645	217.70	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	10	11.10	15.885	167.95	
	İBRADI D.A.	10	4.30	4.715	145.90	
	KAŞ ASAS D.A.	7	35.43	46.683	233.43	
	KAŞ GÖMBE D.A.	9	48.22	48.538	245.11	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	22.60	33.026	184.75	
	KAŞ KASABA D.A.	10	39.60	46.700	245.00	
	KAŞ LENGÜME D.A.	9	7.67	10.712	159.06	
	KEMER D.A.	8	34.63	42.624	243.25	
	KEPEZ D.A.	10	46.80	48.394	268.95	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	7	58.14	52.831	294.57	
	KORKUTELİ D.A.	8	51.13	52.256	275.06	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	9	57.00	51.481	294.06	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	10	39.00	45.100	252.10	
	MANAVGAT İKİZPINAR BURMAHAN	10	11.80	13.782	187.90	
	MANAVGAT TAŞAĞIL SAĞIRIN D.A.	10	33.50	46.177	231.50	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	30.20	42.121	228.45	
	MANAVGAT YAYLAALAN D.A.	10	30.60	43.785	224.85	
	SERİK D.A.	12	29.42	42.968	243.25	
	SERİK GEBİZ D.A.	12	30.92	42.551	253.42	
SÖĞÜT G.A.	10	8.90	10.408	177.15		
TOPLAM	421	26.70	38.062			

Çizelge 4.9. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve genel avlanma yüzdesi

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDESİ	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	3.44	5.294	256.8	ABCD	0,026
	AKSEKİ D.A.	10	3.70	6.165	246.1	ABCD	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	10	0.10	.316	157.5	CDE	
	AKSEKİ GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ	10	0.50	1.269	177.9	ABCD	
	AKSEKİ GÜNDOĞMUŞ MERKEZ	10	0.50	1.269	177.9	ABCD	
	AKSEKİ OĞUZ G.A.	9	0.78	0.833	233.7	ABCD	
	ALAKIR D.A.	10	0.30	0.675	175.5	BCDE	
	ALANYA ALARA D.A.	10	1.80	4.686	200.5	ABCD	
	ALANYA DOĞANCA D.A.	10	0.00	0.000	142.0	E	
	ALANYA GAZİPAŞA MERKEZ	11	0.09	0.302	156.1	CDE	
	ALANYA GAZİPAŞA SIVASTI	8	0.00	0.000	142.0	E	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	10	0.60	1.578	178.8	ABCD	
	ALANYA KARGI D.A.	10	0.90	1.912	183.7	ABCD	
	ALANYA MAHMUTLAR	10	1.20	2.150	202.4	ABCD	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	2.60	5.481	206.6	ABCD	
	ANTALYA AKSU G.A.	12	2.42	4.542	213.6	ABCD	
	ANTALYA AKBAŞ D.A.	10	0.70	1.889	179.6	ABCD	
	ANTALYA DEMRE D.A.	10	0.20	0.422	173.1	BCDE	
	ANTALYA DOYRAN D.A.	10	1.10	2.514	198.9	ABCD	
	ANTALYA DÖŞEMEALTI D.A.	9	12.78	23.999	246.8	ABCD	
	ELMALI ELMALI D.A.	12	3.58	6.127	235.8	ABCD	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	10	3.80	4.590	255.4	ABCD	
	FİNİKE D.A.	10	0.70	1.567	194.4	ABCD	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	10	0.10	0.316	157.5	CDE	
	İBRADI D.A.	10	3.40	7.691	240.7	ABCD	
	KAŞ ASAS D.A.	7	3.29	3.861	264.0	ABC	
	KAŞ GÖMBE D.A.	9	8.56	16.539	247.3	ABCD	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	22.00	32.728	273.8	AB	
	KAŞ KASABA D.A.	10	2.00	2.944	226.3	ABCD	
	KAŞ LENGÜME D.A.	9	12.78	22.923	255.5	ABCD	
	KEMER D.A.	8	1.88	3.399	236.4	ABCD	
	KEPEZ D.A.	10	18.50	33.227	257.1	ABCD	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	7	24.57	35.402	291.9	A	
	KORKUTELİ D.A.	8	7.25	9.423	264.8	ABC	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	9	13.89	17.295	284.6	AB	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	10	0.20	0.632	159.9	CDE	
	MANAVGAT İKİZPINAR	10	0.40	0.699	191.0	ABCD	
	MANAVGAT TAŞAĞIL SAĞIRİN	10	0.90	1.912	183.7	ABCD	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	0.50	0.850	193.4	ABCD	
	MANAVGAT YAYLAALAN D.A.	10	1.00	1.633	201.2	ABCD	
	SERİK D.A.	12	2.83	6.177	200.6	ABCD	
	SERİK GEBİZ D.A.	12	5.33	12.375	232.5	ABCD	
SÖĞÜT G.A.	10	2.00	2.867	240.4	ABCD		
TOPLAM	42	3.81	11.943				

4.3.4. Avlalara Göre Toplam (2016-2017-2018) Avlanma Dönemlerine Ait Av Miktarı ve Yerel-Genel Avlanma Yüzdeleri

Son 3 yılın avlanma dönemlerine (2015-2016,2016-2017,2017-2018) ait verilere yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel avlanma yüzdelerinin değeri $P>0,05$ büyük olduğu için önemli bulunmamıştır (Çizelge 4.10). Genel avlanma yüzdelerinin değeri $p<0,05$ küçük olduğu için istatistiksel olarak önemli bulunmuştur (Çizelge 4.11). Buna göre genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde İbradı Devlet Avlağı' nın en yüksek avlanma yüzdesine sahip avlak olduğu görülmüştür. Akseki Geriş Devlet Avlağı, Alanya Mahmutlar Demirtaş Devlet Avlağı, Alanya Merkez Devlet Avlağı, Demre Devlet Avlağı, Gazipaşa Karatepe Devlet Avlağı, Gündoğmuş Oğuz Genel Avlağı, Kaş Kasaba Devlet Avlağı ve Kumluca Adrasan Devlet Avlakları ise en düşük avlanma yüzdesine sahip avlaklar olduğu görülmüştür. Aynı zamanda İbradı Devlet Avlağı dışındaki avlaklar kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir.

Çizelge 4.10. Avlalara göre toplam (2016-2017-2018) avlanma dönemlerine ait av miktarı ve yerel avlanma yüzdeleri

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart Sapma	Sıra Ort.	P
YEREL AVLANMA YÜZDELERİ	AKBAŞ D.A.	11	22.64	26.834	235.45	0,120
	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	9.00	9.179	203.61	
	AKSEKİ D.A.	8	7.38	7.289	192.75	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	8	5.63	5.605	184.75	
	AKSU D.A.	14	28.50	40.159	239.29	
	ALANYA ALARA D.A.	11	13.45	20.935	183.86	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	11	5.91	9.268	159.73	
	ALANYA KARGI D.A.	11	24.73	38.634	195.86	
	ALANYA MAHMUTLAR DEMİRTAŞ	12	9.92	13.111	189.92	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	27.30	41.099	215.65	
	ALANYA SÖĞÜT G.A.	12	3.75	7.137	140.88	
	DEMRE D.A.	10	34.00	44.860	222.75	
	DOYRAN D.A.	11	17.55	21.435	206.05	
	DÖŞEMEALTI D.A.	10	41.10	44.926	276.95	
	ELMALI D.A.	11	28.27	41.190	224.00	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	9	41.78	49.221	252.61	
	FİNİKE D.A.	8	21.63	25.281	227.81	
	GAZİPAŞA DOĞANCA D.A.	12	17.17	33.650	201.63	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	12	3.75	5.956	143.29	
	GAZİPAŞA MERKEZ D.A.	12	14.67	20.024	195.29	
	GAZİPAŞA SIVASTI ÇIĞLIK D.A.	6	9.33	14.935	176.17	
	GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ D.A.	10	.90	1.912	107.45	
	GÜNDOĞMUŞ MERKEZ D.A.	10	6.60	8.449	172.15	
	GÜNDOĞMUŞ OĞUZ G.A.	9	10.56	10.655	195.94	
	İBRADI D.A.	7	7.14	7.819	202.00	
	KAŞ ASAS D.A.	6	26.00	40.492	209.75	
	KAŞ GÖMBE D.A.	8	48.13	44.018	261.88	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	11.90	14.518	188.75	
	KAŞ KASABA D.A.	10	30.90	41.065	246.30	
	KAŞ LENGÜME D.A.	8	2.50	2.828	157.31	
	KEMER D.A.	8	13.88	14.933	210.94	
	KEPEZ D.A.	11	46.82	44.634	296.86	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	9	45.11	52.313	260.44	
	KORKUTELİ D.A.	8	50.75	52.920	284.31	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	7	44.00	52.393	273.71	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	9	30.78	41.036	250.78	
	KUMLUCA ALAKIR D.A.	9	37.44	44.145	253.50	
	MANAVGAT İKİZPINAR BURMAHAN	10	12.80	30.796	183.10	
	MANAVGAT TAŞAĞIL SAĞIRIN D.A.	10	30.20	44.226	232.60	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	14.90	19.468	213.45	
	MANAVGAT YAYLAALAN D.A.	10	14.00	18.553	225.20	
	SERİK D.A.	14	15.64	23.197	233.71	
SERİK GEBİZ D.A.	14	28.43	39.955	252.29		
TOPLAM	425	21.05	32.805			

Çizelge 4.11. Avlklara göre toplam (2016-2017-2018) avlanma dönemlerine ait av miktarı ve genel avlanma yüzdeleri

	Avlak Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	AKBAŞ D.A.	11	0.45	0.820	206.73	ABC	0,015
	AKSEKİ CEVİZLİ YARPUZ D.A.	9	0.89	1.364	239.56	ABC	
	AKSEKİ D.A.	8	0.88	1.356	246.81	ABC	
	AKSEKİ GERİŞ D.A.	8	0.00	0.000	155.00	C	
	AKSU D.A.	14	4.86	7.873	254.07	ABC	
	ALANYA ALARA D.A.	11	1.82	2.401	251.77	ABC	
	ALANYA GÜZELBAĞ D.A.	11	0.27	0.647	188.68	BC	
	ALANYA KARGI D.A.	11	1.09	2.468	196.73	BC	
	ALANYA MAHMUTLAR	12	0.08	0.289	169.33	C	
	ALANYA MERKEZ D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	ALANYA SÖĞÜT G.A.	12	0.17	0.389	183.67	BC	
	DEMRE D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	DOYRAN D.A.	11	1.27	1.902	232.59	ABC	
	DÖŞEMEALTI D.A.	10	4.10	7.824	243.70	ABC	
	ELMALI D.A.	11	2.00	3.435	235.91	ABC	
	ELMALI GÖLOVA D.A.	9	1.89	2.934	230.67	ABC	
	FİNİKE D.A.	8	0.13	0.354	176.50	BC	
	GAZİPAŞA DOĞANCA D.A.	12	0.33	0.651	200.21	BC	
	GAZİPAŞA KARATEPE D.A.	12	0.00	0.000	155.00	C	
	GAZİPAŞA MERKEZ D.A.	12	1.33	4.313	190.04	BC	
	GAZİPAŞA SIVASTI ÇIĞLIK D.A.	6	0.17	0.408	183.67	BC	
	GÜNDOĞMUŞ ESKİBAĞ D.A.	10	0.30	0.675	192.05	BC	
	GÜNDOĞMUŞ MERKEZ D.A.	10	0.20	0.422	189.40	BC	
	GÜNDOĞMUŞ OĞUZ G.A.	9	0.00	0.000	155.00	C	
	İBRADI D.A.	7	6.29	8.098	315.36	A	
	KAŞ ASAS D.A.	6	0.50	1.225	190.08	BC	
	KAŞ GÖMBE D.A.	8	4.13	7.864	241.56	ABC	
	KAŞ KALKAN D.A.	10	15.40	19.934	283.90	AB	
	KAŞ KASABA D.A.	10	0.00	0.000	155.00	C	
	KAŞ LENGÜME D.A.	8	12.75	19.426	280.44	AB	
	KEMER D.A.	8	1.50	2.777	234.19	ABC	
	KEPEZ D.A.	11	6.18	11.206	255.59	ABC	
	KORKUTELİ BAHÇEYAKA D.A.	9	11.11	19.669	266.11	ABC	
	KORKUTELİ D.A.	8	9.00	13.352	277.38	AB	
	KORKUTELİ YEŞİLYAYLA D.A.	7	16.43	24.165	267.14	ABC	
	KUMLUCA ADRASAN D.A.	9	0.00	0.000	155.00	C	
	KUMLUCA ALAKIR D.A.	9	0.33	0.707	196.17	BC	
	MANAVGAT İKİZPINAR	10	0.40	0.516	223.80	ABC	
	MANAVGAT TAŞAĞIL SAĞIRIN	10	0.70	1.494	197.90	BC	
	MANAVGAT YALÇIDİBİ D.A.	10	0.40	0.699	209.25	ABC	
	MANAVGAT YAYLAALAN D.A.	10	0.30	0.675	192.05	BC	
	SERİK D.A.	14	0.57	0.938	221.07	ABC	
SERİK GEBİZ D.A.	14	3.43	6.824	248.43	ABC		
TOPLAM	425	2.42	7.735				

4.3.5. Hayvan Türlerinin 2015-2016 Av Döneminde Yerel ve Genel Avlama Yüzdeleri

Hayvan türleri üzerinde yaptığımız çalışmada 2015-2016 avlanma döneminde avına izin verilen türlerin avlanma sayılarına yapılan Kruskal-Wallis testine göre genel ve yerel avlanma yüzdelerinin değeri $P < 0,05$ küçük olduğundan istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Buna göre yerel avlanma yüzdeleri incelendiğinde Yaban Domuzu (*Sus scrofa*) en yüksek avlanma yüzdesine sahip türdür. Üveyik (*Streptopelia turtur*), Çulluk (*Scolopax rusticola*) ve Tahtalı (*Columba palumbus*) en düşük avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Güvercin (Kaya Güvercini) (*Columba livia*) ile Kınalı Keklik (*Alectoris chukar*), Kum Kekliği (*Ammoperdix griseogularis*), Yaban Tavşanı (*Lepus capensis*) ile Öter Ardıç (*Turdus philomelo*), Kaya Sansarı (*Martes foina L.*), Tilki (*Vulpes vulpes*) ve Bildircin (*Coturnix coturnix*) türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.12).

Çizelge 4.12. Hayvan türlerinin 2015-2016 av döneminde yerel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
YEREL AVLANMA YÜZDELERİ	Bildircin	9	0.89	1.691	25.44	DE	0,002
	Üveyik	9	0.44	1.014	21.78	E	
	Karatavuk	9	23.78	36.166	59.39	B	
	Güvercin (kaya güvercini)	9	22.89	31.617	60.56	AB	
	Çulluk	3	0.00	0.000	16.50	E	
	Tahtalı	9	0.11	0.333	18.56	E	
	Yaban Tavşanı	9	14.78	32.054	52.83	BC	
	Kaya Sansarı	3	33.33	57.735	39.33	CD	
	Yaban Domuzu	9	45.22	39.076	77.17	A	
	Tilki	3	33.33	57.735	39.33	CD	
	Kınalı keklik, Kum kekliği	9	19.44	30.984	61.61	AB	
	Öter Ardıç	9	15.56	26.135	45.94	BC	
	TOPLAM	90	16.53	30.581			

Genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde ise Karatavuk (*Turdus merula*), Güvercin (Kaya Güvercini), Yaban Tavşanı, Yaban Domuzu, Kınalı Keklik, Kum Kekliği ve Öter Ardıç en yüksek avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Bildırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı, Kaya Sansarı ve Tilki en düşük avlanma yüzdesine sahip türlerdir. En yüksek avlanma yüzdesine sahip türler ile en düşük avlanma yüzdesine sahip türler kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.13).

Çizelge 4.13. Hayvan türlerinin 2015-2016 av döneminde genel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	9	0.00	0.000	35.00	B	0,073
	Üveyik	9	0.00	0.000	35.00	B	
	Karatavuk	9	0.89	1.269	57.94	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	9	2.33	3.708	55.89	A	
	Çulluk	3	0.00	0.000	35.00	B	
	Tahtalı	9	0.00	0.000	35.00	B	
	Yaban Tavşanı	9	1.56	4.304	45.28	A	
	Kaya Sansarı	3	0.00	0.000	35.00	B	
	Yaban Domuzu	9	3.78	7.694	51.83	A	
	Tilki	3	0.00	0.000	35.00	B	
	Kınalı keklik, Kum kekliği	9	4.44	12.228	50.50	A	
	Öter Ardıç	9	0.78	1.302	53.56	A	
	TOPLAM	90	1.38	4.941			

4.3.6. Hayvan Türlerinin 2016-2017 Av Döneminde Yerel ve Genel Avlama Yüzdeleri

Yapılan araştırma çalışmasında 2016-2017 avlanma döneminde avına izin verilen hayvan türlerinin avlanma sayılarına yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel ve genel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P < 0.05$). Yerel avlanma yüzdeleri incelendiğinde Karatavuk, Güvercin (Kaya Güvercini), Kınalı Keklik, Kum Kekliği ve Öter Ardıç türleri avlanma yüzdelerine göre en yüksek yüzdeye sahip türler olduğu görülmüştür. Bunu sırasıyla Yaban Tavşanı, Tilki ve Ördek (*Anatidae*) türleri takip etmektedir. Ez düşük avlanma yüzdesine sahip tür ise Yaban domuzudur. Bıldırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı ve Sakarmeke (*Fulica atra*) türleri kendi aralarında ve Bıldırcın, Çulluk, Sakarmeke ve Kaya Sansarı türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.14).

Çizelge 4.14. Hayvan türlerinin 2016-2017 av döneminde yerel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
YEREL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	35	1.26	1.771	132.60	EF	0,001
	Üveyik	37	0.49	0.870	102.85	FG	
	Karatavuk	40	52.45	38.013	331.81	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	39	53.67	39.242	336.67	A	
	Çulluk	28	1.00	1.333	127.93	EF	
	Tahtalı	41	0.46	0.840	100.50	FG	
	Sakarmeke	5	0.60	0.894	111.90	EF	
	Ördek	6	2.50	2.168	175.42	D	
	Yaban tavşanı	43	21.72	29.304	270.63	B	
	Kaya sansarı	13	8.23	11.315	169.81	DE	
	Yaban domuzu	42	0.12	0.328	80.21	G	
	Tilki	16	21.25	31.184	231.63	C	
	Kımalı keklik, Kum keklği	43	39.47	33.244	321.19	A	
	Öter Ardıç	37	41.78	36.683	314.35	A	
	TOPLAM	425	21.05	32.805			

Genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde ise Karatavuk ve Kımalı Keklik, Kum Kekliği en yüksek avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Bıldırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı, Sakarmeke, Ördek, Kaya Sansarı, Yaban Domuzu ve Tilki türleri en düşük avlanma yüzdelerine sahip türlerdir. Güvercin (Kaya Güvercini) ise orta düzeyde avlanma yüzdesine sahip tür olarak görülmüştür. Yaban Tavşanı ve Öter Ardıç türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.15).

Çizelge 4.15. Hayvan türlerinin 2016-2017 av döneminde genel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	35	0.00	0.000	155.00	C	0,002
	Üveyik	37	0.00	0.000	155.00	C	
	Karatavuk	40	4.05	6.536	292.35	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	39	8.08	16.334	245.94	B	
	Çulluk	28	0.00	0.000	155.00	C	
	Tahtalı	41	0.00	0.000	155.00	C	
	Sakarmeke	5	0.00	0.000	155.00	C	
	Ördek	6	0.00	0.000	155.00	C	
	Yaban tavşanı	43	2.40	4.536	258.23	AB	
	Kaya sansarı	13	1.31	4.715	174.23	C	
	Yaban domuzu	42	0.00	0.000	155.00	C	
	Tilki	16	1.63	4.500	185.69	C	
	Kımalı keklik, Kum keklği	43	6.65	13.381	297.98	A	
	Öter Ardıç	37	3.19	6.013	270.72	AB	
	TOPLAM	425	2.42	7.735			

4.3.7. Hayvan Türlerinin 2017-2018 Av Döneminde Yerel ve Genel Avlama Yüzdeleri

Hayvan türleri üzerinde yaptığımız çalışmada 2017-2018 avlanma döneminde avına izin verilen türlerin avlanma sayılarına yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel ve genel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna göre yerel avlanma yüzdeleri incelendiğinde Güvercin (kaya güvercini) en yüksek avlanma yüzdesine sahip türdür. Bunu sırasıyla Kınalı Keklik, Kum Kekliği, Yaban Tavşanı ve Ördek türleri takip etmektedir. En düşük avlanma yüzdesine sahip tür ise Yaban Domuzu türüdür. Bildırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı ve Sakarmeke türleri kendi aralarında Öter Ardıç ve Kınalı Keklik, Kum Kekliği türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.16).

Çizelge 4.16. Hayvan türlerinin 2017-2018 av döneminde yerel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	42	1.74	2.430	131.32	EFG	0,001
	Üveyik	41	0.68	1.083	100.13	FG	
	Karatavuk	42	70.38	36.062	343.40	AB	
	Güvercin (kaya güvercini)	39	69.54	38.340	350.38	A	
	Çulluk	37	1.46	2.292	120.88	FG	
	Tahtalı	43	0.93	1.298	109.33	FG	
	Sakarmeke	4	1.50	1.291	144.13	EF	
	Ördek	5	5.00	4.062	185.70	E	
	Yaban tavşanı	43	25.42	30.356	263.06	D	
	Yaban domuzu	42	0.90	4.316	81.64	G	
	Kınalı keklik, Kum kekliği	43	43.21	36.370	302.81	C	
	Öter Ardıç	41	57.51	39.696	319.61	BC	
	TOPLAM	422	26.64	38.039			

Genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde ise Karatavuk en yüksek avlanma yüzdesine sahip türdür. Bıldırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı, Sakarmeke, Ördek ve Yaban Domuzu türleri ise en düşük avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Yaban Tavşanı ise orta düzeyde avlanma yüzdesine sahip tür olarak görülmüştür. Genel avlamada Güvercin (Kaya Güvercini), Kınalı Keklik, Kum Kekliği ve Öter Ardıç türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.17).

Çizelge 4.17. Hayvan türlerinin 2017-2018 av döneminde genel avlama yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	42	0.00	0.000	142.50	D	0,002
	Üveyik	41	0.00	0.000	142.50	D	
	Karatavuk	42	8.88	16.200	320.55	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	39	13.97	25.143	296.64	AB	
	Çulluk	37	0.00	0.000	142.50	D	
	Tahtalı	43	0.23	1.525	148.12	D	
	Sakarmeke	4	0.00	0.000	142.50	D	
	Ördek	5	0.00	0.000	142.50	D	
	Yaban tavşanı	43	2.72	5.417	241.13	C	
	Yaban domuzu	42	0.00	0.000	142.50	D	
	Kınalı keklik, Kum kekliği	43	7.47	15.013	274.72	BC	
	Öter Ardıç	41	5.85	11.618	275.68	BC	
	TOPLAM	42	3.81	11.930			

4.3.8. Son 3 Yıla ait (2016-2017-2018) Hayvan Türlerinin Yerel ve Genel Avlama Yüzdeleri

Son 3 avlanma dönemleri (2015-2016,2016-2017,2017-2018) üzerinde yaptığımız araştırma çalışmasında avına izin verilen hayvan türlerinin avlanma sayılarına yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel ve genel avlanma yüzdeleri $P < 0,05$ ten küçük olduğu için rank ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak önemlidir. Buna göre yerel avlanma yüzdeleri incelendiğinde Karatavuk ve Güvercin (kaya güvercini) en yüksek avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Bunu sırasıyla Kınalı Keklik, Kum Kekliği, Öter Ardıç, Yaban Tavşanı ve Tilki türleri takip etmektedir. Yaban Domuzu, Tahtalı ve Üveyik en düşük avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Ördek ile Kaya Sansarı, Çulluk ile Sakarmeke ve Bıldırcın ile Kaya Sansarı türleri kendi aralarında avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.18).

Çizelge 4.18. Son üç yıla ait (2016-2017-2018) hayvan türlerinin yerel avlanma yüzdeleri

	Hayvan Adı	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
YEREL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	86	1.45	2.112	290.05	FG	0,002
	Üveyik	87	0.57	0.984	225.09	H	
	Karatavuk	91	57.89	39.207	735.41	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	87	57.60	40.258	745.39	A	
	Çulluk	68	1.21	1.913	274.06	GH	
	Tahtalı	93	0.65	1.080	228.74	H	
	Sakarmeke	10	0.90	1.101	266.75	GH	
	Ördek	12	3.42	3.204	398.29	DE	
	Yaban tavşanı	95	22.74	29.878	590.13	C	
	Kaya sansarı	16	12.94	25.481	368.94	EF	
	Yaban domuzu	93	4.84	17.830	235.68	H	
	Tilki	19	23.16	34.659	482.47	D	
	Kımalı keklik, Kum kekliği	95	39.26	34.803	686.96	B	
	Öter Ardıç	87	46.48	39.081	682.34	B	
	TOPLAM	939	23.09	35.176			

Genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde ise Karatavuk en yüksek avlanma yüzdesine sahip türdür. Bunu sırasıyla Kımalı Keklik, Kum Kekliği, Öter Ardıç ve Güvercin (Kaya Güvercini) takip etmekte, Kaya Sansarı, Yaban Domuzu, Bıldırcın, Üveyik, Çulluk, Tahtalı, Sakarmeke ve Ördek türleri ise en düşük avlanma yüzdesine sahip türlerdir. Yaban Tavşanı türü ise orta düzeyde avlanma yüzdesine sahip olup Tilki türü ile avlanma yüzdeleri bakımından benzerlik göstermektedir (Çizelge 4.19).

Çizelge 4.19. Son üç yıla ait (2016-2017-2018) hayvan türlerinin genel avlanma yüzdeleri

	Hayvan Türü	N	Ortalama	Standart sapma	Sıra Ort.	Harf.	P
GENEL AVLANMA YÜZDELERİ	Bıldırcın	86	0.00	0.000	332.50	D	0,001
	Üveyik	87	0.00	0.000	332.50	D	
	Karatavuk	91	5.97	12.099	671.73	A	
	Güvercin (kaya güvercini)	87	10.13	20.334	598.80	B	
	Çulluk	68	0.00	0.000	332.50	D	
	Tahtalı	93	0.11	1.037	338.24	D	
	Sakarmeke	10	0.00	0.000	332.50	D	
	Ördek	12	0.00	0.000	332.50	D	
	Yaban tavşanı	95	2.46	4.899	546.24	C	
	Kaya sansarı	16	1.06	4.250	367.47	D	
	Yaban domuzu	93	0.37	2.531	349.18	D	
	Tilki	19	1.37	4.153	390.05	CD	
	Kımalı keklik, Kum kekliği	95	6.81	13.935	624.57	B	
	Öter Ardıç	87	4.20	9.002	600.13	B	
	TOPLAM	939	2.94	9.693			

4.4. Antalya İli Avlaklarında Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Kesilen Ceza Sayıları ve Sebepleri

Son 3 yılda kesilen cezalara yapılan frekans analizi sonuçlarına göre en fazla cezanın “avlaklarda avcılık belgesi olmadan avlanmaya” kesildiği, en az cezanın ise “özellikleri MAK ile belirlenen hükümlerin dışında güme kurulması ve bu gümelerde avlanılması” ndan dolayı kesildiği görülmüştür (Çizelge 4.20).

Çizelge 4.20. Antalya İli Avlaklarında Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Kesilen Ceza Sayıları ve Sebepleri

CEZALAR	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Avlanma süreleri dışında avlanmak	356	16.3	16.3
Avlanma miktarları dışında avlanmak	15	0.7	16.9
Avlaklarda izin almadan avlanmak	123	5.6	22.6
Özel kanunlarla avlanmanın yasaklandığı sahalarda ve 2 nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlarda avlanmak.	96	4.4	27.0
Avlaklarda, avlanma izni almadan avlanmak.	16	0.7	27.7
Avlaklarda, avlanma izni(avlanma pulu) almadan avlanmak.	6	0.3	28.0
Avlaklarda, avcılık belgesi olmadan avlanmak.	1194	54.5	82.5
Avcılık belgesi ve avlanma izin belgesini yanında bulundurmadan avlanmak	20	0.9	83.4
Taraf olunan uluslararası sözleşmelerle ticareti yasaklanan yerli ve yabancı yaban hayvanları ve bu Kanununun 6 ncı maddesi çerçevesinde belirlenen avlanma esas ve usullerine aykırı olarak avlanan yaban hayvanları canlı veya cansız olarak veya bunların et, yumurta, deri, post, boynuz ve benzeri parçaları ile bunların türevleri satmak, satın almak nakletmek ve bunların ithalatı ve ihracatı yapmak,	14	0.6	84.1
Koruma altındaki yaban hayvanlarının avlanması	76	3.5	87.5
Yaban hayvanlarının üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilmesi,	60	2.7	90.3
Haznesi iki fişek olacak şekilde sınırlandırılmamış otomatik, yarı otomatik, pompalı vb yivsiz av tüfekleri ile avlanmak, havalı tüfek ve tabancayla avlanmak,	122	5.6	95.8
6.2.2 MAK tarafından belirlenecekler dışında kara, hava ve yüzer araçlarla avlanmak,	3	0.1	96.0
6.2.3 MAK tarafından belirlenecekler dışında ses, manyetik dalga, ışık yayan araç gereçlerle avlanma	62	2.8	98.8
6.2.4 Canlı mühre ile avlanmak	11	0.5	99.3
6.2.5 Tuzak, kapan vb araçlarla avlanmak	10	0.5	99.8
6.2.6 Diğer	3	0.1	99.9
6.2.8 Özellikleri MAK ca belirlenenlerin dışında güme kurulması ve bu gümelerde avlanması	2	0.1	100.0
TOPLAM	2189	100.0	

Son 3 yılda kesilen cezaların kesildiği ilçelere yapılan frekans analizi sonuçlarına göre en fazla cezanın Serik ilçesinde kesilirken, en az cezanın ise Gündoğmuş ilçesinde kesildiği görülmüştür (Çizelge 4.21).

Çizelge 4. 21. Antalya ili avlaklarında av yıllarına göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) kesilen cezaların ilçelere göre dağılımları

İlçe Adı	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Akseki	174	7.9	7.9
Aksu	274	12.5	20.5
Alanya	208	9.5	30.0
Büyükşehir	59	2.7	32.7
Derme	35	1.6	34.3
Döşemealtı	212	9.7	43.9
Elmalı	80	3.7	47.6
Finike	52	2.4	50.0
Gazipaşa	48	2.2	52.2
Gündoğmuş	4	0.2	52.4
İbradı	27	1.2	53.6
Kaş	63	2.9	56.5
Kemer	13	0.6	57.1
Kepez	73	3.3	60.4
Konyaaltı	5	0.2	60.6
Korkuteli	93	4.2	64.9
Kumluca	127	5.8	70.7
Manavgat	130	5.9	76.6
Serik	512	23.4	100.0
TOPLAM	2189	100.0	

4. 5. Son 3 Av Yılına Göre (2015-2016,2016-2017,2017-2018) İller Bazında Pul Satışı ve Pul Gelirleri

4. 5. 1. İller Bazında 2015-2016 Av Yılına Ait Pul Satışı ve Pul Gelirleri

DKMP Genel Müdürlüğü'nce belirlenen ücretler doğrultusunda ülkemiz pul satışlarından ciddi oranda gelir elde etmektedir. Bu tez çalışmasında iller bazında 2015-2016 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri incelendiğinde; İstanbul, 10.768 adet pul satışından 917.430,00 Türk lirası ile en fazla gelir getiren ilimiz olmuştur. Tez çalışmasına konu olan Antalya ili ise 7.743 adet pul satışından 615.410,00 Türk lirası gelir ile ikinci sırada yer almaktadır (Çizelge 4.22).

Çizelge 4.22. İller bazında 2015-2016 av yılına ait pul satışı ve gelirleri

İl Adı	Toplam Pul Sayısı	Toplam Pul Geliri	Avlanma Dönemi
ADANA	3.179	255.660,00	2015-2016
ADİYAMAN	484	41.660,00	2015-2016
AFYONKARAHİSAR	902	83.690,00	2015-2016
AKSARAY	644	54.240,00	2015-2016
AMASYA	703	56.480,00	2015-2016
ANKARA	7.177	592.890,00	2015-2016
ANTALYA	7.743	615.410,00	2015-2016
ARDAHAN	21	2.190,00	2015-2016
ARTVİN	284	25.315,00	2015-2016
AYDIN	3.61	307.150,00	2015-2016
AĞRI	38	4.380,00	2015-2016
BALIKESİR	3.493	319.015,00	2015-2016
BARTIN	762	61.040,00	2015-2016
BATMAN	219	18.340,00	2015-2016
BAYBURT	47	4.820,00	2015-2016
BOLU	355	32.735,00	2015-2016
BURDUR	1.871	149.855,00	2015-2016
BURSA	6.609	548.395,00	2015-2016
BİLECİK	1.374	119.690,00	2015-2016
BİNGÖL	296	31.010,00	2015-2016
BİTLİS	52	5.470,00	2015-2016
DENİZLİ	3.493	278.555,00	2015-2016
DÜZCE	727	60.195,00	2015-2016
DİYARBAKIR	483	38.390,00	2015-2016
EDİRNE	4.055	336.600,00	2015-2016
ELAZIĞ	1.195	94.770,00	2015-2016
ERZURUM	334	29.635,00	2015-2016
ERZİNCAN	384	36.315,00	2015-2016
ESKİŞEHİR	2.161	169.635,00	2015-2016
GAZİANTEP	1.234	93.870,00	2015-2016
GÜMÜŞHANE	189	16.675,00	2015-2016
GİRESUN	716	57.880,00	2015-2016
HAKKARİ	5	1.240,00	2015-2016
HATAY	1.627	131.045,00	2015-2016
ISPARTA	1.41	129.505,00	2015-2016
IĞDIR	92	8.755,00	2015-2016
KAHRAMANMARAŞ	2.19	171.300,00	2015-2016
KARABÜK	439	38.265,00	2015-2016
KARAMAN	1.404	111.840,00	2015-2016
KARS	141	14.940,00	2015-2016
KASTAMONU	1.201	102.605,00	2015-2016
KAYSERİ	2.392	187.015,00	2015-2016
KIRIKKALE	759	58.730,00	2015-2016
KIRKLARELİ	2.98	238.015,00	2015-2016
KİRŞEHİR	783	68.735,00	2015-2016
KOCAELİ	3.647	296.690,00	2015-2016
KONYA	5.253	423.980,00	2015-2016
KÜTAHYA	2.008	158.665,00	2015-2016
KİLİS	117	9.200,00	2015-2016
MALATYA	1.305	103.010,00	2015-2016
MANİSA	4.479	366.445,00	2015-2016
MARDİN	90	8.385,00	2015-2016
MERSİN	3.826	301.525,00	2015-2016
MUĞLA	3.629	314.335,00	2015-2016
MUŞ	60	6.160,00	2015-2016
NEVŞEHİR	970	76.940,00	2015-2016
NİĞDE	619	55.680,00	2015-2016
ORDU	1.314	104.775,00	2015-2016
OSMANİYE	1.134	89.885,00	2015-2016

4.22. İller bazında 2015-2016 av yılına ait pul satışı ve gelirleri (Devam)

RİZE	578	56.280,00	2015-2016
SAKARYA	3.621	288.910,00	2015-2016
SAMSUN	3.152	283.065,00	2015-2016
SİNOP	1.021	80.110,00	2015-2016
SİVAS	908	74.465,00	2015-2016
SIİRT	55	5.920,00	2015-2016
TEKİRDAĞ	4.278	333.200,00	2015-2016
TOKAT	787	75.645,00	2015-2016
TRABZON	2.234	177.230,00	2015-2016
TUNCELİ	58	6.410,00	2015-2016
UŞAK	2.767	218.300,00	2015-2016
VAN	178	18.260,00	2015-2016
YALOVA	802	75.380,00	2015-2016
YOZGAT	1.406	128.520,00	2015-2016
ZONGULDAK	2.043	164.050,00	2015-2016
ÇANAKKALE	3.832	310.755,00	2015-2016
ÇANKIRI	526	50.960,00	2015-2016
ÇORUM	1.208	103.660,00	2015-2016
İSTANBUL	10.768	917.430,00	2015-2016
İZMİR	6.326	563.575,00	2015-2016
ŞANLIURFA	189	15.165,00	2015-2016
ŞIRNAK	0	0,00	2015-2016

4. 5. 2. İller Bazında 2016-2017 Av Yılına Ait Pul Satışı ve Pul Gelirleri

2016-2017 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri incelendiğinde; İstanbul, 11.199 adet pul satışından 1.073.314,00 Türk lirası ile en fazla gelir getiren ilimiz olmuştur. Tez çalışmasına konu olan Antalya ili ise 8.242 adet pul satışından 731.874,00 Türk lirası gelir ile ikinci sırada yer almaktadır (Çizelge 4.23).

Çizelge 4.23. İller bazında 2016-2017 av yılına ait pul satışı ve gelirleri

İl Adı	Toplam Pul Sayısı	Toplam Pul Geliri	Avlanma Dönemi
ADANA	3.404	307.450,00	2016-2017
ADİYAMAN	530	49.874,00	2016-2017
AFYONKARAHİSAR	942	94.358,00	2016-2017
AKSARAY	700	62.810,00	2016-2017
AMASYA	721	64.724,00	2016-2017
ANKARA	7.605	703.802,00	2016-2017
ANTALYA	8.242	731.874,00	2016-2017
ARDAHAN	23	2.530,00	2016-2017
ARTVİN	399	38.610,00	2016-2017
AYDIN	3.759	351.032,00	2016-2017
AĞRI	41	4.510,00	2016-2017
BALIKESİR	3.587	356.862,00	2016-2017
BARTIN	865	77.792,00	2016-2017
BATMAN	321	30.690,00	2016-2017
BAYBURT	46	5.060,00	2016-2017
BOLU	413	39.776,00	2016-2017
BURDUR	1.845	165.946,00	2016-2017
BURSA	6.828	633.358,00	2016-2017
BİLECİK	1.429	135.091,00	2016-2017
BİNGÖL	327	35.970,00	2016-2017
BİTLİS	87	9.570,00	2016-2017
DENİZLİ	3.728	335.962,00	2016-2017

Çizelge 4.23. İller bazında 2016-2017 ay yılına ait pul satışı ve gelirleri (Devam)

DÜZCE	863	77.902,00	2016-2017
DİYARBAKIR	614	54.494,00	2016-2017
EDİRNE	3.997	365.222,00	2016-2017
ELAZIĞ	1.374	123.002,00	2016-2017
ERZURUM	390	36.542,00	2016-2017
ERZİNCAN	443	45.760,00	2016-2017
ESKİŞEHİR	2.239	200.640,00	2016-2017
GAZİANTEP	1.214	107.074,00	2016-2017
GÜMÜŞHANE	195	18.766,00	2016-2017
GİRESUN	729	65.758,00	2016-2017
HAKKARİ	8	1.760,00	2016-2017
HATAY	1.921	172.502,00	2016-2017
ISPARTA	1.552	152.207,00	2016-2017
IĞDIR	120	11.440,00	2016-2017
KAHRAMANMARAŞ	2.498	220.132,00	2016-2017
KARABÜK	481	46.178,00	2016-2017
KARAMAN	1.467	131.472,00	2016-2017
KARS	151	16.610,00	2016-2017
KASTAMONU	1.287	118.162,00	2016-2017
KAYSERİ	2.56	227.018,00	2016-2017
KIRIKKALE	759	67.034,00	2016-2017
KIRKLARELİ	3.032	274.670,00	2016-2017
KIRŞEHİR	823	77.858,00	2016-2017
KOCAELİ	3.767	344.366,00	2016-2017
KONYA	5.455	495.825,00	2016-2017
KÜTAHYA	2.095	185.988,00	2016-2017
KİLİS	123	10.890,00	2016-2017
MALATYA	1.538	135.740,00	2016-2017
MANİSA	4.784	434.610,00	2016-2017
MARDİN	122	12.210,00	2016-2017
MERSİN	3.961	353.430,00	2016-2017
MUĞLA	3.712	339.592,00	2016-2017
MUŞ	81	9.020,00	2016-2017
NEVŞEHİR	1.002	89.980,00	2016-2017
NİĞDE	684	65.802,00	2016-2017
ORDU	1.558	137.830,00	2016-2017
OSMANİYE	1.274	113.168,00	2016-2017
RİZE	669	68.860,00	2016-2017
SAKARYA	3.9	346.588,00	2016-2017
SAMSUN	3.371	313.984,00	2016-2017
SİNOP	985	87.934,00	2016-2017
SİVAS	903	81.488,00	2016-2017
SIİRT	58	6.380,00	2016-2017
TEKİRDAĞ	4.39	391.534,00	2016-2017
TOKAT	848	84.403,00	2016-2017
TRABZON	2.523	224.290,00	2016-2017
TUNCELİ	78	8.690,00	2016-2017
UŞAK	2.825	250.536,00	2016-2017
VAN	210	23.210,00	2016-2017
YALOVA	834	82.610,00	2016-2017
YOZGAT	1.428	142.472,00	2016-2017
ZONGULDAK	2.221	200.838,00	2016-2017
ÇANAKKALE	3.852	348.370,00	2016-2017
ÇANKIRI	527	54.450,00	2016-2017
ÇORUM	1.345	128.612,00	2016-2017
İSTANBUL	11.199	1.073.314,00	2016-2017
İZMİR	6.413	629.288,00	2016-2017
ŞANLIURFA	213	18.942,00	2016-2017
ŞIRNAK	10	1.210,00	2016-2017

4. 5. 3. İller Bazında 2017-2018 Av Yılına Ait Pul Satışı ve Pul Gelirleri

2017-2018 av yılına ait pul satışı ve pul gelirleri incelendiğinde; yine İstanbul, 10.708 adet pul satışından 1.184.607,00 Türk lirası ile en fazla gelir getiren ilimiz olmuştur. Tez çalışmasına konu olan Antalya ili ise 8.209 adet pul satışından 848.673,00 Türk lirası gelir ile ikinci sırada yer almaktadır (Çizelge 4.24).

Çizelge 4.24. İller bazında 2017-2018 av yılına ait pul satışı ve gelirleri

İl Adı	Toplam Pul Sayısı	Toplam Pul Geliri	Avlanma Dönemi
ADANA	3.451	362.729,00	2017-2018
ADİYAMAN	500	53.752,00	2017-2018
AFYONKARAHİSAR	1.024	118.056,00	2017-2018
AKSARAY	704	73.260,00	2017-2018
AMASYA	739	77.467,00	2017-2018
ANKARA	7.591	817.097,00	2017-2018
ANTALYA	8.209	848.673,00	2017-2018
ARDAHAN	28	3.500,00	2017-2018
ARTVİN	435	47.952,00	2017-2018
AYDIN	3.729	404.439,00	2017-2018
AĞRI	44	5.500,00	2017-2018
BALIKESİR	3.662	413.884,00	2017-2018
BARTIN	911	95.263,00	2017-2018
BATMAN	365	40.125,00	2017-2018
BAYBURT	52	6.750,00	2017-2018
BOLU	479	53.165,00	2017-2018
BURDUR	1.763	184.567,00	2017-2018
BURSA	6.716	719.701,00	2017-2018
BİLECİK	1.416	154.605,00	2017-2018
BİNGÖL	386	48.875,00	2017-2018
BİTLİS	165	18.755,00	2017-2018
DENİZLİ	3.417	357.935,00	2017-2018
DÜZCE	873	90.777,00	2017-2018
DİYARBAKIR	660	68.398,00	2017-2018
EDİRNE	3.797	401.917,50	2017-2018
ELAZIĞ	1.532	158.830,00	2017-2018
ERZURUM	446	49.242,00	2017-2018
ERZİNCAN	170	19.558,00	2017-2018
ESKİŞEHİR	2.189	228.173,00	2017-2018
GAZİANTEP	1.201	124.305,00	2017-2018
GÜMÜŞHANE	189	20.516,00	2017-2018
GİRESUN	751	80.296,00	2017-2018
HAKKARİ	17	4.125,00	2017-2018
HATAY	1.864	194.940,00	2017-2018
ISPARTA	1.644	186.530,00	2017-2018
İĞDIR	138	15.116,00	2017-2018
KAHRAMANMARAŞ	2.607	268.939,00	2017-2018
KARABÜK	494	54.556,00	2017-2018
KARAMAN	1.531	160.817,00	2017-2018
KARS	150	18.750,00	2017-2018
KASTAMONU	1.274	134.867,00	2017-2018
KAYSERİ	2.617	270.607,00	2017-2018
KIRIKKALE	756	78.176,00	2017-2018
KIRKLARELİ	2.966	313.199,00	2017-2018
KIRŞEHİR	804	89.467,00	2017-2018
KOCAELİ	3.818	405.457,00	2017-2018

Çizelge 4.24. İller bazında 2017-2018 av yılına ait pul satışı ve gelirleri (Devam)

KONYA	5.545	585.630,00	2017-2018
KÜTAHYA	2.158	223.418,00	2017-2018
KİLİS	137	14.246,50	2017-2018
MALATYA	1.597	165.225,00	2017-2018
MANİSA	5.059	534.585,00	2017-2018
MARDİN	188	21.476,00	2017-2018
MERSİN	3.83	398.472,00	2017-2018
MUĞLA	3.654	392.767,00	2017-2018
MUŞ	113	14.250,00	2017-2018
NEVŞEHİR	1.022	105.948,00	2017-2018
NİĞDE	760	83.575,00	2017-2018
ORDU	1.681	173.869,00	2017-2018
OSMANIYE	1.199	124.179,00	2017-2018
RİZE	688	82.026,00	2017-2018
SAKARYA	3.704	384.636,00	2017-2018
SAMSUN	3.123	332.560,00	2017-2018
SİNOP	938	97.685,00	2017-2018
SİVAS	905	95.687,00	2017-2018
SİİRT	115	14.375,00	2017-2018
TEKİRDAĞ	4.152	431.208,00	2017-2018
TOKAT	927	106.173,00	2017-2018
TRABZON	2.648	275.054,00	2017-2018
TUNCELİ	94	11.875,00	2017-2018
UŞAK	3.023	314.889,00	2017-2018
VAN	247	31.000,00	2017-2018
YALOVA	805	91.716,00	2017-2018
YOZGAT	1.404	161.387,50	2017-2018
ZONGULDAK	2.261	236.528,00	2017-2018
ÇANAKKALE	3.762	397.463,00	2017-2018
ÇANKIRI	513	60.275,00	2017-2018
ÇORUM	1.352	147.208,00	2017-2018
İSTANBUL	10.708	1.184.607,00	2017-2018
İZMİR	6.395	720.211,00	2017-2018
ŞANLIURFA	255	26.891,50	2017-2018
ŞIRNAK	30	4.500,00	2017-2018

Son 3 yılın (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) av dönemleri incelendiğinde en fazla pul satışı 2017-2018 av döneminde olmuştur.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS)'ne göre Türkiye de av ve yaban hayatı kaynaklarının doğru kullanılması ve avcılığımızın modernize edilip kaynak ile avcı sayısının örtüştürülüp avcı sayısının her yıl kota sistemine geçildiğinden kendiliğinden azaltılması, avlalarda kaynağın hasat programı çerçevesinde avlattırılıp verimliliğın her geçen yıl arttırılması öngörülmektedir. Bu tez çalışmasında, Antalya ilinde, sistemin kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren amacına ulaşma anlamında verilerin değerlendirilmesi ve veri kontrolü ile yaban hayvanı ve hayvan tür çeşitliliğının korunması açısından katkısının olup olmadığı araştırılmış, avlaklar, avlalarda avına izin verilen memeli hayvan türleri ve kayıtlı avcı özellikleri ortaya konmuştur.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre AVBİS sistemine kayıtlı avcıların eğitim durumuna bakıldığında mezuniyeti İlkokul olanların %7.8, Ortaokul %4.5, Lise %9.8, Ön lisans %0.6, Lisans %3.9, Yüksek Lisans %2.7, Bilinmeyenler ise %70.6 olarak bulunmuştur. Eğitim durumlarına bakıldığında en yüksek mezun bilgisinin Bilinmeyenler başlığında yer aldığı görülmektedir. (Ay vd.; 2005) Ege bölgesindeki 7 ilde avcılarla görüşülerek gerçekleştirilen araştırma çalışmasında, eğitim seviyelerinin düşük olmadığına lise ve üzeri seviyede öğrenim gören avcıların oranının %36.24 bulunmuştur. Yine benzer bir araştırma çalışmasında İstanbul ilindeki avcıların eğitim düzeyine bakıldığında %75'i ilkokul, ortaokul ve lise mezunu ve %25'i üniversite, yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu belirtilmiştir (Aydın, 2015). AVBİS' de yapılan çalışmamızda eğitim düzeyleri bakımından değerlendirildiğinde en yüksek Eğitim durumu Bilinmeyenlerde olmasına rağmen Ay vd.'nin 2005 yılında avcılarla görüşülerek gerçekleştirdiği çalışmada avcı eğitim durumlarında en yüksek payı lise ve üzeri grubun oluşturduğu görülmüştür. Aynı yörede yapılan bu çalışma sonucuna göre AVBİS sisteminde yer alan avcı eğitim bilgilerinde eksik ve/veya hatalı bilginin bulunduğu anlaşılmaktadır. Tüm ülke genelinde kullanılan AVBİS sisteminin daha güvenilir veriler içermesi ve kontrolün doğru sağlanabilmesi için avcı bilgileri sisteme girilirken doğru işlenmesi gerekmektedir. Avcılara ait eksik bilgilerin kısa sürede ve doğru işlenebilmesi için avcı, AVBİS sistemine izin almak için giriş yaptığında şahsi bilgilerinin zorunlu girilmesini uyarı veren bir yazılımın sisteme dahil edilmesi gerekmektedir. Bu

sayede biriken verileri işleyen sorumlu kişilerin bireysel hatalarına da sistem otomatik olarak engellemiş ve doğrudan eksiksiz/kesin bilgiyi kaydetmiş olacaktır. Ayrıca sistem incelendiğinde eğitim durumu Bilinmeyen sekmesinde yer alan avcılarının hiç eğitim almamış, İlkokul terk ya da eğitimi var ancak bir bilgi girilmediğine dair herhangi bir açıklamaya ulaşamamıştır. Eğer sisteme avcı kendi profilinden doğru bilgiyi zorunlu olarak girerse AVBİS'in kendi içerisinde eğitim durumu sekmesinin zorunlu olması halinde daha doğru sonuçlar elde edilebilir.

Avcıların meslek durumları karşılaştırıldığında Emekli olanların %1.6, Esnaf olanların %3.4, İşçi olanların %1.6, Kamu personeli %2.9, Öğrencilerin %0.8, Özel sektör %2.0, Serbest meslek %8.4 ve meslek durumu Bilinmeyenlerin %79.3 olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre Antalya ilin büyük çoğunluğu meslek durumunun bilinmediği görülmektedir. Meslek durumu bilinmeyenlerin yüksek çıkmasının sebebi avcılarının AVBİS'in sistemine girerken gerekli önemin vermemesi ya da bu sekmeyi boş bırakmalarındır. Bu konuda DKMP Genel Müdürlüğünün meslek durumu sekmesini sistem içerisinde zorunlu hale getirmeleri ya da avcı dernekleri, avcı kulüpleri temsilcilerine ve kayıtlı olan avcılara kişisel bilgilerini eksiksiz girmemeleri hakkında bilgilendirdiği takdirde doğru ve güvenilir sonuçlar elde edileceği düşünülmektedir.

Avlakların yıllara göre avlanma yüzdelerinde 2015-2016, yılında genel/yerel avlanma yüzdesinde en yüksek paya % 7.73 oranla Yeşilyayla Devlet Avlağının sahip olduğu, 2016-2017 yılında genel/yerel avlanma yüzdesinde en yüksek paya % 6.29 oranla İbradı Devlet Avlağının sahip olduğu son olarak, 2017-2018 yılında ise genel/yerel avlanma yüzdesinde en yüksek paya % 24.57 oranla Korkuteli Bahçeyaka Devlet Avlağının sahip olduğu saptanmıştır. Avlakların son 3 yılın avlanma dönemlerine (2015-2016,2016-2017,2017-2018) ait verilere uygulanan Kruskal-Wallis testine göre yerel avlanma yüzdelerinin istatistiksel olarak önemsiz olduğu buna karşın genel avlanma yüzdelerinin ise önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuçlara göre genel avlanma yüzdeleri incelendiğinde İbradı Devlet Avlağı'nın en yüksek avlanma yüzdesine sahip avlak olduğu görülmüştür. Avlakların genel avlanma yüzdeleri bakımından üç yıl 2015-2016, 2016-2017, 2017- 2018 ve avlanma döneminde izin verilen avlaklara yapılan Kruskal-Wallis testine göre yerel avlanma yüzdeleri istatistiksel olarak önemli çıkmamıştır. Avcıların en

fazla İbradı Devlet Avlağında avlandığı, en az ise Akseki Geriş Devlet Avlağı, Alanya Mahmutlar Demirtaş Devlet Avlağı, Alanya Merkez Devlet Avlağı, Demre Devlet Avlağı, Gazipaşa Karatepe Devlet Avlağı, Gündoğmuş Oğuz Genel Avlağı, Kaş Kasaba Devlet Avlağı ve Kumluca Adrasan Devlet Avlaklarında avlandıkları görülmektedir. Bu avlakların tercih nedenlerinin yerleşim yerine yakın olması, konaklama imkanı sağlaması, yol ağının düzgün olması, ava kolay ulaşılabilir olması, habitatın av görüşünü engellemiyor olması vb gibi çeşitli sebeplerin hangisi yönünden tercih edildiği bilinmemektedir. Bu bilgilere anket yöntemiyle ulaşılabilir ya da sistem her av dönemi sonrası geribildirim olarak ölçme ve değerlendirme amaçlı AVBİS üzerinden anket uygulanırsa av, avcı, avlak, av türü tercihi ve diğer konularda daha net bilgiler elde edilerek koruma, geliştirme, faydalanma hususlarında önemli katkı sağlayarak ülkemiz ekonomisine etkisi artacak ayrıca biyolojik çeşitliliği koruyarak sürdürülebilir avlanmayı başarıyla uygulamış olacaktır. Bu görüşten hareketle DKMP Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşlar tarafından az avlanılan avlaklara yeterli önemin verilerek av hayvanı, avcı ve tercih edilen avlak sayısının arttırılacağı düşünülmektedir. Benzer olarak Oğurlu (2008), tarafından gerçekleştirilen çalışmada, yaban hayatı sahalarının iyi planlanması halinde yaban hayatı kaynaklarının daha verimli hale gelebileceği ve bilimsel, rasyonel ve uygulanabilir bir yönetim plan modeli ortaya koymanın Ülkemiz yaban hayatı kaynaklarının planlama ve yönetimine büyük katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Bu ortak görüşten hareketle DKMP Genel Müdürlüğüne bağlı kuruluşlar tarafından az avlanılan avlaklara yeterli önemin verilmesi verilerek av hayvanı, avcı ve tercih edilen avlak sayısının arttırılacağı düşünülmektedir.

Son 3 yılın (2015-2016,2016-2017,2017-2018) hayvan türleri bakımından avlanma yüzdeleri incelendiğinde istatistiksel olarak ($p<0,005$) önemli bulunmuştur. Yapılan araştırma çalışmasının sonuçlarına göre avcılarının memeli av hayvanı grubunda en fazla Yaban Tavşanı, av kuşları grubunda en fazla; Karatavuk, Kınalı Keklik, Kum kekliği, Öter ardıç ve Güvercin (Kaya güvercini) türlerini tercih ettikleri, Tahtalı, Üveyik, Bildircin, Çulluk, Sakarmeke ve Ördek türlerini ise daha az tercih ettikleri görülmüştür. Aydın (2015)' in, İstanbul ilinde yaptığı anket çalışmasına göre, avcılarının yerden havalanan av kuşları grubunda en çok avlamayı tercih ettiği türlerin; Çulluk, Bildircin, Keklik, Üveyik, Tahtalı, Sülün, Çil Keklik ve Karatavuk olduğunu

belirtmiştir. Avcıların av türü tercihi kişisel olup kültürel alışkanlık (bazı yörelerde kültürel olarak kışa erzak depolama amaçlı köy erkeklerinin toplu halde geyik avına çıkması avcılarda kültürel miras olarak kendini göstermektedir), dini inanç (bazı türlerin vurulmasının kötü şans getireceği inancı taşıyan avcılar bu türleri avlamaktan kaçınmaktadır), kültürel etki (Şanlıurfa gibi illerimizde güvercin sevilen bir hayvandır ve avı yapılmaz), yöresel olarak türün varlığı (bazı av türleri sadece belirli avlaklarda bulunduğu için o avlakta bu türün avına daha çok rastlanır), avlanma hazzı (bazı avcılar daha zor bulunan türleri avlamaktan haz alırken bazı avcılar daha kolay avlanabilen türleri avlamaktan haz almaktadır) gibi birçok etken rol oynamaktadır. Bu nedenle her yörede her av döneminde avcı değiştikçe avlanılan hayvan türünde farklılık gösterecektir.

Son 3 yılda avlaklarda kesilen cezalara yapılan frekans analizi sonuçlarına göre en fazla cezanın “avlaklarda avcılık belgesi olmadan avlanmaya” kesildiği, en az cezanın ise “özellikleri MAK tarafından belirlenen av yöntemleri dışında güme kurulması ve bu gümelerde avlanması” ndan dolayı kesildiği görülmüştür. Aydın, (2015) yaptığı araştırma çalışmasında, avcılarının %89’u çevrelerinde usulsüz avlanma yapıldığını belirtmektedir. Usulsüz avlanma şekilleri olarak avcılarının %26’sı belgesiz avlanma, %12’si korunan türlerin avlanması ve %9’u ise diğer (sezon dışı avlanmak vb.) olarak belirlenmiştir. Yine çalışma sonuçlarımıza benzer olarak Elmas (2008)’in çalışmasında da avcılarının av suçundan işlem yapılanların %78’inin avcılık belgelerinin eksik veya hiç olmadığı belirtilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle avcılarının Kara Avcılığı Kanunu, avlanma usul ve esasları, uyulması gereken hükümler ve av suçları konusunda yeterli bilgileri olmadığı da görülmektedir. DKMP Genel Müdürlüğünün Kara Avcılığı Kanunu ve suçları hakkında Avcı dernekleri, avcı kulüpleri, Avcılık Federasyonları, Sivil Toplum Kuruluşları üyelerine kanun hakkında gerekli eğitimlerin verilmesi hem suç oranının azalmasında hem de kaçak avcılığın önüne geçilmesinde etkili olacaktır. Bu sayede kaçak avcılığın önüne geçilerek hem tür çeşitliliği ve birey sayısı açısından kayıplar önlenecek hem de izinli (pul geliri) avcı sayesinde milli gelire katkı sağlayacaktır.

DKMP Genel Müdürlüğü'nce belirlenen ücretler doğrultusunda ülkemiz pul satışlarından ciddi oranda gelir elde edilmektedir. Bu tez çalışmasında iller bazında pul satışlarından elde edilen gelir incelendiğinde; son üç yılda en fazla gelir getiren illerin İstanbul ve Antalya olduğu belirlenmiştir. Devletin avcılardan talep ettiği pul harçlarını arttırılması avlanma sıklığını azaltacak (dolayısıyla kontrolün daha kolay sağlanacağı) ancak avcılık harcamalarının da milli gelir içindeki payını arttıracaktır.

Aydın (2015), yaptığı çalışmada devletin avcılardan talep ettiği avcılık belgesi harcı, pul satışı gibi resmi kuruluşlara yapılan ödemelerin arttırılması avcılık harcamalarının milli gelir içindeki payını arttıracığını belirtmiştir. Ancak avcılar harç ve pul ücretlerinin yüksek olduğunu ileri sürerek kaçak avcılığa yöneldiklerini ifade etmektedir. bu nedenle harç ve pul ücretlerinde makul ölçüde miktar belirlenmelidir. Avcı harcamaları, gerek avcıların sosyal, rekreasyonel ve kültürel içerikli avlanma talebini karşılamakta gerekse çeşitli sektörlerle gelir sağlamaktadır. Avcılık etkinliği için yapılan bir harcama, mal ve hizmet alımları olarak tüm ekonomiyi canlandırarak, yeni iş olanakları (yörede konaklama, rehber kiralama, yiyecek vb) oluşturacaktır.

Av ve yaban hayatının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması için avcılık etkinliklerinin kapsamlı olarak bilinmesi ve planlanması gerekmektedir. Ülkemizde yapılan avcılık etkinliklerine önem verilmesi, avcı, avcılık harcamaları, av ve yaban hayatına yönelik ayrıntılı envanterlerin periyodik olarak yapılması gerekmektedir. Ancak bu şekilde ülkedeki av-yaban hayatı ve avcılık etkinlikleri rasyonel olarak yönetilebilir.

Ayrıca, bu alanlarda yapılacak olan yatırımlar başta DKMP Genel Müdürlüğü olmak üzere ilgili kuruluşların da yeterli desteği vermeleri gerekmektedir. Bu sayede Yaban hayatı ve avlakların, planlı ve programlı bir şekilde yönetilmesi hem orman alanların bilinçli kullanılmasına hem de tür çeşitliliğinin sürdürülebilirliği sağlayacaktır.

AVBİS sisteminde av hayvanı, kota sayıları, avcı bilgileri gibi birçok sekme altında girilen bilgilerin eksik ve/veya hatalı olduğu saptanmıştır. Sistemde yer alan tüm eksik ve hatalı bilgilerin kısa sürede tamamlanması ve düzeltilmesi, sistemin doğru şekilde işlemesi ve değerlendirilebilmesi için AVBİS sistemini kullanan kurumsal

kimliğe sahip kişiler ve avcılarının sisteme girdiklerinde kendilerine açılacak olan uyarılar sayesinde eksik kısımların tamamlanmasını zorunlu kılan bir yazılımın sisteme dahil edilmesi gerekmektedir.

Bu çalışma sonuç ve önerileri doğrultusunda, AVBİS sisteminde gözlemlediğimiz tüm eksik ve hatalı kısımlar giderildiğinde av, avcı, avlak, av türü hakkında doğru sonuçların elde edilmesi ve sistemin denetlenmesi durumunda kesin ve net bilgilere ulaşılması yönetimin etkin şekilde gerçekleştirilmesine olanak sağlayacaktır. Sisteme anket ve geribildirim (avcı izin almakta ancak sahada iznini aldığı türün kaçını avlayabilmektedir muamması) yani avcı avını gerçekleştirdiği tür ve sayı, izin alırken taahhüt ettiği tür ve sayı ile aynı sistemde işlemelidir. Bu sayede kotası belirlenen tür ve hayvan sayısı tahmini değil kesin şekilde sistemde izlenebilir. Sistem üzerinde uygulanacak eklemeler ve düzenlemeler sayesinde koruma, geliştirme ve kullanma hususlarında sürdürülebilirlik sağlanacağı gibi kontrol kolaylaşacaktır. Biyolojik çeşitlilik ve doğal kaynaklarımızın korunması ve bilinçli şekilde faydalanılarak ekonomiye katkı sağlamasını gerçekleştirmek için hatasız bilgi ve bu bilgiler ışığında doğru işleme sahip olunmalıdır. Çalışma bulgularımız ve önerilerimiz bu eksiklerin nasıl giderilebileceği hususunda bilgiler içermekle birlikte Av Yönetim Bilgi Sistemine, ekolojiye, dolaylı olarak ekonomiye ve literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akbaba, G. (2001). ‘İkelliğe veda’, *Bilim ve Teknik Dergisi*, Ocak Sayısı
- Anonim (2018a). <http://www.antalya.gov.tr/tarim-ve-hayvancilik> (Son erişim tarihi: 15.06.2019)
- Anonim (2018b). <https://www.bitkiortusu.gen.tr/antalya-bitki-ortusu.html> (Son erişim tarihi: 15.04.2019)
- Anonim (2019a). http://www.milliparklar.gov.tr/dosyalar/avturizmi_talimat.pdf (Son erişim tarihi: 30.03.2019)
- Anonim (2019b). <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler/istatistik.aspx?m=ANTALYA> (Son erişim tarihi: 16.04.2019)
- Anonim (2019c).
www.bolge6.ormansu.gov.tr/6bolge/AnaSayfa/avlaklar.aspx?sflang=tr (Son erişim tarihi: 02.04.2019)
- Aydın, (2015). *Avcıların harcama eğilimlerinin ve milli gelire katkısının belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ormancılık Ekonomisi Programı)
- Ay, Z., Bilgin, F., Şafak, İ. & Akkaş, M.E. (2005). *Ege Bölgesi’nde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profiline Belirlenmesi*, Teknik Bülten No: 27, Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No: 259, Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü Yayın No:36, İzmir.
- Ayanoğlu, S. (2002). Av Hukuku, Yüksek Lisans Ders Notu.
- Çaya, S. (2010). *Kara Avcılığında Yasakların Çiğnenmesi*. (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı)
- Diktaş, D. (2006). *Kara Avcılığı Kanununun Uygulanmasından Kaynaklanan Hukuksal Sorunlar*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Ormancılık Hukuku Programı)
- DKMP, (2009). Milli Parklar, Tabiat Koruma Alanları ve Tabiat Parkları, Erişim:[<http://web.cevreorman.gov.tr/DKMP/AnaSayfa.aspx?sflang=tr>], (Son erişim tarihi: 25.03.2019)
- DKMP, (2015). T.C Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’nün 26.11.2015 tarihli, 239184 sayılı yazıları.
- DKMP, (2018). Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Erişim: <http://www.milliparklar.gov.tr/docs/default-source/default-document> (Son erişim tarihi: 20.03.2019)

- Elmas, (2008). *Kara Avcılığı Kanununa Muhalefet Suçlarını İşleyenlerin Sosyo-Kültürel Yapısı* (Yüksek Lisans Tezi, Denizli İli Örneği. T.C. Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Bilimleri Ana Bilim Dalı)
- Geray, U. (1998). *Orman Kaynaklarının Yönetimi*, Ulusal Çevre Eylem Planı, DPT yayını, Ankara, ISBN:975-19-1917-7.
- Güneş, (2009). Av ve Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçlar ve Kabahatler: Mukayeseli Hukuka Dayanan Bir Analiz. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 59(2), 15-29.
- Hafizoğulları, I. S. (2006). *Tekirdağ İli'nde Yapılan Kara Avcılığının Yaban Hayatı Üzerine Etkileri Ve Avcılığın Sosyo-Ekonomik Boyutları*. (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı)
- Iğrcık, M. (2001). *Türkiye'nin Av Potansiyelinin Geliştirilmesine İlişkin Sosyo Ekonomi Çözümleme*. (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış)
- Iğrcık M., Yadigar S., Bekiroğlu S., Okan T. & Akkaş M. (2004). *Marmara Bölgesi Avcı Profili*, Bakanlık Yayın No: 258, Müdürlük Yayın No: 38 ISSN 1300-9508 III+27 s. İzmir.
- Iğrcık, M., Bekiroğlu S., Okan T. & Bucak C. (2008). *Kazdağı Yöresinde Yaban Hayatı Kaynaklarının Yönetim Çalışmalarına İlgili Kesimlerin Katkı ve Katılımlarının Araştırılması*.
<http://www.efri.gov.tr/yayinlar/TekYaprakArastirmaBultenleri/pdf/tb/ty41.p>
Df. (Son erişim tarihi: 20.02.2019)
- Kızıroğlu İ., Turan L., Özdemir A., Sertoğlu M., Erdoğan A. & Sert H. (2010). *Ekolojik Avcılık (Foto safari Eğitimi)*, ISBN 975-7460-04-5.
- Küçükosmanoğlu A. & Gündoğdu Z. (2009). *Türkiye'de Avcılığın Geleceği*, www.actaturcica.com
- MAK, (2014). T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 2014- 2015 Av dönemi merkez av komisyon kararı.
- Mol, T. (2006). *Yaban Hayatı*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul ISBN: 975-404-766-9.
- Oğurlu, İ. (1993). Av Kaynaklarımızın Azalma Sebepleri ve Geliştirilmesi İmkanları. I. Ormancılık Şurası, T.C. Orman Bakanlığı Tebliğler ve Ön Çalışma Grubu Raporları, 1-5 Kısım, Cilt 2, Ankara, 121-132.

- Oğurlu, İ. (2001). Yaban Hayatı Ekolojisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınları, Yayın No: 19, Isparta.
- Oğurlu, İ. (2008). Yaban Hayatı Kaynakları Yönetimi Üzerine, Isparta, www.ormanweb.sdu.edu.tr
- Şafak, İ. (2003). Türkiye`deki Av Turizmi Uygulamalarının Özel Avlak İşletmelerine Etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* Seri: A
- Şafak, İ. (2004). Türkiye'deki avlak işletmelerinin pazarlama etkinliği açısından değerlendirilmesi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 54-2, 115-127.
- Şafak, İ. (2006). *Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. 1. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyumu (1-4 Kasım 2006), KTU Orman Fakültesi, 66-73, Trabzon.
- Şafak, İ., Ay, Z., Bilgin, F. & Ekkaş, M. E. (2010). *Ege Bölgesinde Av Ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Manisa İli Avcı Profili*. <http://ormanmuhendisi.org/sol/makaleler/ayhmakale/manisa.pdf> (Son erişim tarihi: 18.03.2019)
- TÜİK, (2018). http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 (Son erişim tarihi: 25.04.2019).
- Usher, M.B. (1986). *Wildlife Conservation Evaluation: Attributes, Criteria and Values*. London, New York: Chapman and Hall. ISBN 978-94-010-8315-7.
- Yıldızbakan, A., & Keleş, H. (2011). *Yaban Keçisi (Capra aegagrus Erxleben 1777) Avının Mersin İli Turizm Ve Ekonomisine Katkısı*. I. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu,(1276-1285), 26, 28.

EKLER

EK A. İzin Belgesi

EK A. İzin Belgesi

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sayı : 53741894-622.99[622.99]-E.3090130
Konu : İzin İsteği (Avbis Veri)

25.10.2018

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin 05.10.2018 tarihli ve 159 sayılı yazısı.

İlgi yazıda Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ali Umut ÖZDAĞ'ın tez çalışmasında Bakanlığımıza bağlı Antlaya ili örnek alınarak Avlak Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) verisine ihtiyaç duyulduğu ve erişim için gerekli iznin verilmesi talep edilmektedir.

AVBİS sistemine kurumumuz dışından erişim mümkün olmayıp kurumumuz personeli veya avcı olmak gerekmektedir. Kurumumuz personeli kullanıcı adı ve parola girerek sisteme veri girmekte ve girilen veriden bilgi üretmektedir. Dış kullanıcıların sistemden bilgi üretmeleri ve rapor almaları için henüz modül açık değildir. Avcılar ise sisteme kendi kimlik numaraları ve parolaları ile giriş yaparak ancak kendilerine ait kota alabilmekte ve aldıkları kotaları raporlayabilmektedirler.

Yüksek lisans öğrencisi Ali Umut ÖZDAĞ veya diğer yüksek lisans öğrencilerine AVBİS sistemi üzerinden veri erişimi için kullanıcı adı ve parolası tanımlamak mümkün değildir.

Bu minvalde Bölge Müdürlüğünüz il şube müdürlüklerine yüksek lisans öğrencilerinin dilekçe ve tez formuyla birlikte şahsen müracaat etmeleri halinde, ilgili şube müdürlüklerinizin nitelikli kişisel veri (Tc, Ad Soyad, Dernek Üyelik Bilgisi) haricindeki istatistiki bilgileri paylaşılmasında kolaylık sağlanması hususunda;

Gereğini rica ederim

e-imzalıdır

Erdem İSMETOĞLU
Bakan a,

Genel Müdür Yardımcısı

Dağıtım:

Gereği:

Tarım ve Orman Bakanlığı VI. Bölge
Müdürlüğüne

Bilgi:

ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Şekil A.1. İzin isteği (AVBİS veri)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ali Umut ÖZDAĞ
Doğum Yeri ve Yılı : Gölhisar, 1992
Medeni Hali : Evli
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : ozdagaliyumut@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Gölhisar Lisesi, 2010
Lisans : Süleyman Demirel Üniversitesi, Orman Fakültesi, 2015

Mesleki Deneyim

ÜNSE Mühendislik Enerji Çevre Madencilik İnşaat Hafriyat NAK. 13.07.2016-31.12.2016
MAKÜ, Gölhisar MYO, Öğretim Görevlisi(Ücretli) 2016-2017
ÜNSE Mühendislik Enerji Çevre Madencilik İnşaat Hafriyat NAK. 13.03.2018-12.11.2018
ISUBÜ Yenişarbademli MYO Öğretim Görevlisi(Ücretli) 2018-2019
ÜNSE Mühendislik Enerji Çevre Madencilik İnşaat Hafriyat NAK. 01.04.2019-15.05.2019
Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü Yenişarbademli 2019-2019

Projeler

Kantitatif Bitki Genetiği Eğitimi - II, TÜBİTAK-2229 059B291700431, 21-25 Ekim 2017.